PEDAGÓGUSOK LAPJA

LXX. ÉVFOLYAM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA
ÉS HÍRLEVELE – 2014. ÁPRILIS 10.
ALAPÍTVA: 1945-BEN

4.

Váci Mihály

MÉG NEM ELÉG

Nem elég megborzongni,
De lelkesedni kell!
Nem elég fellobogni,
De mindig égni kell!
És nem elég csak égni:
Fagyot is bírjon el,
Ki acél akar lenni,
Suhogni élivel.

Nem elég álmodozni!
Egy nagy-nagy álom kell!
Nem elég megérezni,
de felismerni kell,
Nem elég sejteni,
hogy milyen kor jön el,
Jövőnket – tudni kell!

Nem elég a célt látni,
járható útja kell!
Nem elég útra lelni,
az úton menni kell!
Egyedül is! – Elsőnek,
elől indulni el!
Nem elég elindulni,
de mást is hívni kell!
S csak az hívjon magával,
aki vezetni mer.

Nem elég a jóra vágyni,
a jót akarni kell!
És nem elég akarni,
De tenni, tenni kell:
A jószándék kevés!
Több kell – az értelem!
Mit ér a hűvös ész?!
Több kell – az érzelem!
Ám nem csak holmi érzés,
de seb és szenvedély
keresni, hogy miért élj,
szeress, szenvedj, remélj!

Nem elég – a Világért!
Több kell – a nemzetért!
Nem elég – a Hazáért!
Több kell most – a népedért!
Nem elég – Igazságért!
Küzdj azok igazáért,
kiké a szabadság rég,
csak nem látják még,
hogy nem elég!
Még nem elég!

A TARTALOMBÓL

A gyermek mindenekfelett álló érdeke!? Magyarország ezen a téren – jól érzékelhetően – igen rosszul teljesített az elmúlt négy évben. A választóknak kell dönteniük abban a kérdésben, szabad-e ezen az úton haladni tovább. *(Szüdi János)* 3

A Pedagógusok Szakszervezetének jövőképe A jól működő oktatási rendszer elképzelhetetlen a nyitott, befogadó, autonóm intézmények nélkül. Az intézmények nem létezhetnek pedagógiai szabadság, erkölcsileg és anyagilag megbecsült pedagógusok nélkül. 4

Adni jó Adni jó. Jó lenne többeknek, többet. Csakhogy ehhez az kellene, hogy ne hagyjuk kiveszni a szolidaritás, a másokon való segítés alapvető emberségét magunkból. Hogy felmérjük, minél többen vagyunk, annál több emberen tudunk segíteni. 5

Kerettörvény helyett kódex *Magyar Bálint* úgy összegezett, az iskolából kaszárnya, a tanárból kiképző tiszt, a gyerekből janicsár lett ebben a hoffmanni rendszerben. Mindez nemcsak a rendszerváltáskor reméltekkel megy szembe, de a '80-as évek oktatási reformelképzeléseivel is. 6

Szakmabecsület Erkölcsi cselekedet volt, amit e körök megtettek, értelmiséghez méltóan ki merték mondani az igazságot. S ha ezt egy szakma teszi, akkor erről a gyerekeinknek is tudniuk kell, el kell mondani nekik. *(Lengyel László)* 7

Mérföldekre lemaradva a vietnami diákoktól A problémákat megoldó, átfogó intézkedésekre van szükség az oktatásban. Kritikai érzékkel kell elemezni a tanulók 2012-ben mutatott, a három évvel korábbi felméréssel összevetve romló PISA-eredményeit. *(Pálinkás József)* 8

Hoffmann keményebb munkát követel Óriási változtatásokat indítottunk el minden téren. Az én szakterületem az iskolaügy, ezen pedig kiemelten mindent a megújulásnak rendeltünk alá. Nem volt hibátlan minden intézkedésünk. *(Hoffmann Rózsa)* 9

Mi ez a lárma? A pedagógusok körében az egyik legbefolyásolóbb tényező a zaj, mely kivédhetetlen, mivel forrásai a gyermekek, diákok. Az óvodapedagógus sokkal nagyobb zajterhelésnek van kitéve, mint gondolnánk. *(Szemán Amarilla)* 11

PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE • www.pedagogusok.hu • Tel./fax: 322-2249

„NAP” emlékéremmel tüntették ki Galló Istvánnét

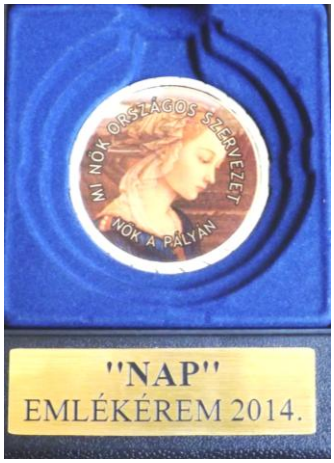

Az V. Országos Civil Nőnapon *Galló Istvánnét,* a Pedagógusok Szakszervezetének elnökét közösségben végzett, példamutató, önzetlen munkájáért NAP emlékéremmel tüntette ki a „Mi Nők” Országos Szervezete március 22-én Győrben.

Havasrétiné Méry Judit, a szervezet alapítója és elnöke a kitüntetést azzal indokolta, hogy Galló Istvánné a pedagógustársadalom érdekeinek képviseletéért érdemelte ki a díjat.

Tízmilliárd forint az állami tankönyvrendszer kialakítására

Több mint 10 milliárd forintot csoportosított át a kormány az állami tankönyvfejlesztés és -kiadás feltételeinek megteremtésére, javarészt állami tulajdonszerzéssel kapcsolatos kiadásokra a tartalékból. A legutóbbi Magyar Közlönyben megjelent kormányhatározat az összeg nagy részét, 8,7 milliárd forintot az állami tulajdonszerzéssel kapcsolatos költségvetési fejezetbe csoportosítja át, azon belül is a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. (MNV) tulajdonosi jogaival összefüggő kifizetésekre. A „Tanácsadók, értékbecslők és jogi képviselők díja” jogcímcsoportban további 100 millió forintot biztosítanak az MNV tevékenységével kapcsolatos egyéb kiadásokra. A pénz többi részét, mintegy 1,3 milliárd forintot az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet (OFI) kapja. Az Országgyűlés tavaly decemberben hozott döntésével minősítette állami feladattá a tankönyvellátást. A jogszabály értelmében az állam 2013. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben biztosítja az ingyenes tankönyvellátást az elsőtől a nyolcadik évfolyamig. Az iskolák fő szabály szerint évfolyamonként és tantárgyanként a tankönyvjegyzékben szereplő két tankönyvből választhatnak. A törvény a tankönyvek fejlesztését és kiadását egy állami szerv – a most 1,3 milliárd forinthoz jutó OFI –, megrendelésüket, beszerzésüket és eljuttatásukat az iskolákba pedig a már működő könyvtárellátó feladataként rögzíti. Egy tavaly decemberi kormányrendelet – amely kijelölte a tankönyvellátásban közreműködőket – emellett a nemzeti köznevelés tankönyvfejlesztése és tankönyvellátása minőségének értékelésére létrehozta a független, országos Nemzeti Tankönyvtanácsot.

Forrás: MTI

Csányi István

Portfólió

Ballagunk az utcán, két kivénhedt tanerő. Mi másról beszélgethetnénk, mint a mai iskoláról, amelyet már csak kívülről nézünk, pedig belülről ismerünk. Jönnek-mennek körülöttünk az emberek. Épp a papirizált, standardizált felmérés, mérésfetisizmus életidegenségén borongunk, amikor sétálótársamra köszön egy kamaszlány:

– Kezit csókolom, tanárnő!

Mindig irigyelt memóriájú barátném végigméri, és egy mozdulattal megállítja:

– Nem emlékszem rád, lányom. Mikor tanítottalak?

– Engem soha. Anyámat tetszett tanítani, ő mesélt Magáról – feleli fülig érő szájjal az ifjú hölgy, és tovalibben.

Tessék mondani: ez melyik rovat a portfólióban?

Orbán elégedetlen

Ha megnézem, hogy mi történik nap mint nap az oktatásban, és milyen eredményességgel végezzük a munkánkat, akkor nem tudok jó hírekről beszámolni – mondta Orbán Viktor. A miniszterelnök az M1-en a rossz eredményeket hozó PISA-felmérést hozta fel negatív példának március 27-én, és azt is hozzátette, hogy lesz még a közeljövőben egy újabb, várhatóan kedvezőtlen vizsgálat, ami a „digitális megértést és problémamegoldó képességet vizsgálja”. Süllyedünk, mindegyikben rossz helyen vagyunk – mondta erről a kormányfő. Ráadásul nemzetközi összevetésben az oktatási rendszerünk teljesítménye egyértelműen gyengül – fogalmazott. *Forrás: VG.hu*

Júliusban lesz a XV. Országos Pedagógus Teniszbajnokság

A Balatonalmádi Tenisz Klub és a Pedagógusok Szakszervezete idén immár XV. alkalommal rendezi meg az Országos Pedagógus Teniszbajnokságot! A verseny 2014. július 4–5–6. napján (péntek, szombat, vasárnap) zajlik Balatonalmádiban! A szervezők szeretettel várnak mindenkit! A további tudnivalókról, a részletes programról májusi számunkban olvashatnak!

OLVASD, ÉS ADD TOVÁBB!

A Pedagógusok Lapja évi előfizetési díja *5 százalék áfával 4500 forint*. Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek csekket postázunk.

Az egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 120 000 forint, a féloldalas 60 000, a negyedoldalas 30 000 forint. Az apróhirdetés szavanként 60 forint. Minden egyes díjtételt 27 százalékos áfa terhel. A hirdetések beküldésének határideje: a megjelenési hónap 3. napja.

PEDAGÓGUSOK LAPJA

Az OKÉT tevékenységében részt vevő
Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) hivatalos hírlapja és hírlevele
Főszerkesztő: **Millei Ilona**
Technikai szerkesztő: **Márfiné Béczi Erika**
Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Telefon/fax: 322-8464
Levélcím: 1417 Budapest, Postafiók 11
Kiadja: a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája
1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Központi telefon: 322-8453
Felelős kiadó: **Galló Istvánné elnök**
Internet: www.pedagogusok.hu; E-mail: **pedlap@pedagogusok.hu**
Terjeszti: a Pedagógusok Szakszervezete. Évi előfizetési díj: 4500 Ft
Index: 26651 ISSN 0133-2260

Szüdi János

A GYERMEK MINDENEKFELETT ÁLLÓ ÉRDEKE!?

A kormánypártok a köznevelés rendszerének létrehozását könyvelik el legnagyobb sikerüknek. Azt ígérik, hogy ha ismét bizalmat kapnak, folytatják a megkezdett utat. Van mit folytatniuk, hiszen az intézményrendszer átalakítása szinte meg sem kezdődött. A foglalkoztatás „racionalizálása" a kezdetén jár. Az ellenőrzés és minősítés rendszere még nem indult be. A Nemzeti Pedagógus Kar még nem állt fel. Választási program hiányában csak következtetni lehet az elmúlt négy év eseményeiből, döntéseiből, a megjelent és meg nem jelent jogszabályokból, az elhangzott és megjelent nyilatkozatokból, a megkezdett, de be nem fejezett, a választások utáni időszakra áttolt intézkedésekből, arra, milyen sors várhat a mai hatalom újraválasztása esetén az intézményrendszerre és a benne dolgozókra.

Nézzük a tényeket. Az intézményrendszer közel hetven százalékát átvette az állam, beolvasztotta őket egy hivatalba. Az egyes intézmények mint önálló szervezetek megszűntek, költségvetésük nincs, munkáltatói jogukat elvonták, s egyetlen személyre, a hivatal elnökére ruházták át. Miközben a finanszírozás az engedélyezett létszámra épül, a pedagóguslétszám meghatározásának elvei nincsenek törvényben rögzítve. Viszont törvény szerint a pedagógusnak 32 órát bent kell tartózkodnia az intézményben, heti 22–26 órában tanórai és egyéb foglalkozások rendszeres megtartására kötelezhetők, további heti 6 órában eseti helyettesítés és felügyelet rendelhető el részükre. Az általános iskolában a tanulónak reggel nyolctól délután 16 óráig, azaz heti 40 órában tanórai és egyéb foglalkozásokon kell részt vennie. Ehhez kell elégséges tanerőt biztosítani az iskolának, de a napközis foglalkozás, a tanulószoba és a hozzá kapcsolódó tanerő hiányzik a törvényből. Nem található törvényi rendelkezés arra nézve sem, hogy az iskolákban, kollégiumokban, a szakszolgálat intézményeiben, a szakmai szolgáltató intézményekben hány vezetőre van szükség, és a pedagógusokon kívül milyen munkakörben, kiket, milyen létszámban kell alkalmazni. Nincs törvényi értelmezése annak sem, mit jelent az eseti helyettesítés, mit kell ellátni a felügyelet körében, milyen foglalkozások szervezhetők meg egyéb foglalkozásként. Így nem ütközik törvénybe, ha a pedagógus heti 26 órát tanít és hat órában napközis foglalkozásokat tart. Így nem ütközik törvénybe, ha a pedagógusokon kívül más nem is dolgozik ezekben az intézményekben. Törvényi szabályozás hiányában nem lehet törvénytelen az sem, ha az óvodai csoportok, iskolai osztályok, kollégiumi csoportok kialakításánál nem a minimális létszámot, nem az átlaglétszámot, hanem a maximális létszámot alkalmazzák, amely 20 százalékkal át is léphető. Az óvodában a csoport átlaglétszáma 20, a maximális létszám 25. Az első-negyedik évfolyamokon az átlaglétszám 23, a maximális létszám 27. A pedagógus-létszámot csoportokra, osztályokra kell számítani. Ezért korántsem mindegy, hogy az egyre csökkenő – évente 6-7 ezerrel kevesebb gyermek lép be a rendszerbe, és 6-8 ezer tanuló lép ki 16 évesen a rendszerből – gyermek, illetve tanulólétszámot miképpen osztják el.

Az intézményrendszer szűkítésének megvan a törvényi alapja. Törvény rögzíti a tankötelezettség idejének leszállítását a 18. életévről a 16. életévre, és nincs olyan törvényi kötelezettség, amely alapján az államnak gondoskodnia kellene a továbbtanulás feltételeiről az általános iskola után. Azt viszont törvény rögzíti, hogy megyénként általában egy szakképző intézmény működjön, továbbá azt is, hogy a szakiskolákban kettővel csökken az évfolyamok száma, mivel megszűnt a 9–10. évfolyam. A szakiskolában a közismereti oktatásra heti tizenkét óra jut, melyből öt testnevelés, egy osztályfőnöki óra. A fennmaradó hat órát kell elosztani a többi tantárgyra, tanárra. A Széll Kálmán Terv szerint helyre kell állítani a felborult beiskolázási arányokat. Ami azt jelenti, hogy radikálisan csökkenteni kell az érettségihez jutók számát, s a korosztály 50 százalékának a szakiskola jut. A Széll Kálmán Terv másik még meg nem valósult elképzelése, a felső tagozat megszüntetése azokban az általános iskolákban, amelyekben nincsenek párhuzamos osztályok.

A 2014. évi költségvetési törvényből megállapítható, hogy az államosított intézményrendszer jelenlegi méretekben és létszámmal történő működtetésének nincs meg a fedezete az állami intézményfenntartó központban. Az óvodák működtetéséhez az önkormányzatok nem kapták meg a tényleges bért és közterheit fedező támogatást, csak egy költségátalányt. Ha szeptemberben emelkednének a pedagógusbérek, akkor az eddigi szűkös keretek még szűkösebbé válnak. Két alternatíva van: további – 10 milliárdokban mérhető – forrásokat adnak a rendszer fenntartásához, vagy a meglévő keretekhez szabják a rendszer méretét, a foglalkoztatottak számát. Az első megoldáshoz két kérdés adódik: ha nincs törvényben rögzítve a pedagógusbéremelés további menete, egy győztes választás után miért lenne fontos betartani az ígéreteket? Egy győztes választás után ki kéri számon a be nem tartott ígéreteket? Hiszen a magasabb fizetési osztályba történő jelentkezés, ehhez az előírt követelmények teljesítése, azok elbírálása, a következő fizetésemelés a kormány ígérete szerint mind-mind a választások utáni időszakban válik esedékessé.

A második alternatívához minden adott. Ami nincsen törvényben rögzítve, arról a kormány saját hatáskörben, egyetlen nap alatt, a nyilvánosság teljes kizárásával dönthet. Az utolsó tanítási naptól az első tanítási napig elégséges idő áll rendelkezésre ahhoz, hogy méretre szabják az intézményrendszert, hogy a pedagóguslétszámot a maximális osztály- és csoportlétszám alapján, a heti 32 órás benntartózkodási időre építve, a feladatokat járási szinten elosztva határozzák meg, és újragondolják azt is kell-e egyáltalán iskolatitkár, szükség van-e egyáltalán igazgatóhelyettesre. A lehetséges intézmény összevonások végrehajtásával, a heti óraszámok megemelésével, az osztályok, csoportok maximális létszámon való működtetésével több száz intézmény ajtajára lakatot lehet tenni, s több 10 ezer közoktatásban dolgozónak lehet útilaput kötni a talpára.

Ami a megmaradó pedagógusok helyzetét illeti. Sok minden ismert és sok minden a választások után lesz megismerhető. Az már köztudott, hogy 2013. szeptember 1-jétől az állami és önkormányzati intézményekben alkalmazott pedagógusok a nem létező Nemzeti Pedagógus Kar tagjaivá váltak, amely a választások után kezdi meg tényleges működését, fogadja el alapszabályát és etikai kódexét. Az is törvényben rögzített, hogy a pedagógus hivatásához méltó magatartást köteles tanúsítani mindig, mindenhol. Ennek a rendelkezésnek tartalommal való kitöltésére az etikai kódex nagyon is alkalmas. A pedagógusnak mint a kar tagjának kötelessége, hogy megtartsa az alapszabályban és az etikai kódexben rögzített szabályokat. Aki ezeket megszegi, etikai vétséget követ el, s azzal szemben etikai eljárást folytat le a kar.

(Folytatás a 4. oldalon)

PEDAGÓGUSOK LAPJA • www.pedagogusok.hu/pedlap • Tel./fax: 322-8464

PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE • www.pedagogusok.hu • Tel./fax: 322-2249

A GYERMEK MINDENEKFELETT ÁLLÓ ÉRDEKE!?

(Folytatás a 3. oldalról)

A pedagógus óvatosan nyilvánítson véleményt, mivel a tevékenysége során tudomására jutott információkat csak a kar jogos érdekeinek, működésének, a közszolgálat érdekeinek, működésének veszélyeztetése, valamint a személyhez fűződő jogok megsértése nélkül hozhatja nyilvánosságra. Aki ezt megszegi etikai vétséget követ el. Az, hogy az etikai eljárás során született elmarasztalásnak milyen kihatása lesz a továbbfoglalkoztatásra ma még nem világos. Mint ahogy azt sem lehet tudni, milyen lesz a választások után beindított, órákat látogató tanfelügyelő szerepe, jogosítványa, miképpen zajlanak majd le a hivatali keretek között lebonyolított minősítési eljárások.

A „magasságos" hivatalnoki karban úgy gondolják, a pedagógust igazán csak az érdekli, hogy mennyi van a borítékjában. Ezért vált fontossá, hogy három év huzavona után – eredetileg a kormányváltást követő azonnali béremelésről volt szó – alamizsnát szórjanak a kizsigerelt pedagógusoknak. Ezért hiszi azt a közoktatás szétverését államtitkári minőségben levezénylő egykori reformer, hogy biztosan számíthat a pedagógusokra a mai hatalom. A hatalom azt reméli, hogy a tanszabadság, a tanítás szabadságának korlátozása, a tankötelezettség idejének leszállítása, a szülői és tanulói jogok csökkentése nem veri ki a biztosítékot. A hatalom azt is reméli, hogy a pedagógusok nem gondolják végig milyen megoldások születhetnek az eddigi intézkedések nyomán. Abban is bízik a hatalom, hogy a pedagógusok egy része nem meri elhinni, hogy feleslegessé válhat, s, ha el is hiszi, abban bízik, hogy nem ő, hanem a másik kerül az utcára.

A pedagógusok helyzetének alakulásában sok a kérdőjel. A gyerekek sorsa viszont világos! A Népszabadságban nemrég közzétett adatok szerint a kormányváltás óta nőtt a szegénység: sok, egyre több gyerek fekszik le éhesen. Éhesen pedig nem lehet tanulni, így a szegény gyermekek „sokkoló módon sodródnak ki" az iskolából. A köznevelés rendszerében az évismétlők száma megnőtt, emelkedett azoknak a gyerekeknek a száma, akik 15-17 éves korukban nem tanulnak tovább és nem is dolgoznak, lényegesen megemelkedett a korai iskolaelhagyók száma is. A pedagógusok sok tapasztalattal rendelkeznek azon a téren, hogyan lehet átverni az ostoba hivatalnokokat. Ezért saját sorsukat elemezve „megértőbbek" a hatalommal szemben. A pedagógus azonban nem lehet közömbös amikor gyermekek sorsa fordul rosszabbra! Mellesleg: Magyarország aláírta a Gyermek jogairól szóló egyezményt. Az egyezmény szerint a közhivataloknak, a közszolgáltatást nyújtó intézményeknek döntéseiknél a gyermek mindenekfelett álló érdekét kell figyelembe venniük. Magyarország ezen a téren – jól érzékelhetően – igen rosszul teljesített az elmúlt négy évben. A választóknak kell dönteniük abban a kérdésben, szabad-e ezen az úton haladni tovább?

A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETÉNEK JÖVŐKÉPE

A Pedagógusok Szakszervezete XX. Tisztújító Kongresszusa 2013. június 30-án fogadta el a szakszervezet 2013–2018 közötti programját. Mivel a PSZ-nek a társadalmi, gazdasági, politikai életben történt/történő változásokra, a közoktatás még le nem zárult „reformjának" folyamatos – nemegyszer kiszámíthatatlan – változtatásaira, a szakszervezeti mozgalom még világosan nem látható átalakítására kellett hosszú távú stratégiáját meghatároznia, a program csak általános elveket fogalmazhatott meg. Ezek az elvek a folyamatos változások ellenére tükrözik a PSZ viszonyát a politikai pártokhoz, a szakszervezeti konföderációkhoz és társszakszervezetekhez, valamint a szakmai és civil szervezetekhez. A fentebb felsorolt okok miatt a PSZ ugyancsak elvi szinten határozhatta meg a közoktatás átalakításával; a foglalkoztatáspolitikával; a bér- és keresetpolitikával, az érdekegyeztetéssel; a szociális párbeszéddel; a rétegpolitikával és a szervezet működésének átalakításával kapcsolatos stratégiáját. A szervezet kijelölte a fő irányokat, a célok eléréséhez szükséges konkrét feladatokat az éves munkatervében határozta meg. Ugyanakkor a kongresszus állást foglalt az oktatási rendszer jövőjéről is. Az alábbiakban ezt olvashatják.

A Pedagógusok Szakszervezete kongresszusának záróközleménye az oktatási rendszer jövőjéről

A Pedagógusok Szakszervezetének XX. kongresszusa kinyilvánítja azt a véleményét, hogy az ország fejlődése, jövőjének alapja a jól működő oktatási rendszer.

A jól működő oktatási rendszer elképzelhetetlen a nyitott, befogadó, autonóm intézmények nélkül.

A nyitott, befogadó, autonóm intézmények nem létezhetnek pedagógiai szabadság, erkölcsileg és anyagilag megbecsült pedagógusok nélkül.

A pedagógiai szabadság érvényesülése elképzelhetetlen a pedagógus–szülő–tanuló kölcsönös tiszteletre és mellérendeltségre épülő kapcsolata nélkül.

Mindezekre tekintettel a Pedagógusok Szakszervezetének XX. kongresszusa olyan helyi és olyan országos politika megvalósításában érdekelt, amely

- támogatja a helyi közösségeket, a szakmai közösségeket, az intézményi közösségeket, elismerve jogaikat,
- elismeri, támogatja és tiszteletben tartja a tanítás szabadságát, a tanulás szabadságát,
- amely nem korlátozza a pedagógusok egyesülési jogát,

megteremtve ily módon a jól működő oktatási rendszert.

PEDAGÓGUSOK LAPJA • www.pedagogusok.hu/pedlap • Tel./fax: 322-8464

Milyen legyen Magyarország következő négy éve?

A Magyar Szakszervezeti Szövetség 14 elvárása a következő kormánytól

A Magyar Szakszervezeti Szövetség (MSZSZ) által megfogalmazott szakpolitikai elvárások alapja a demokratikus jogok tisztelete. Csak azokkal a pártokkal akarnak együttműködni, tárgyalni, akik elfogadják a demokrácia kapcsán megfogalmazott elvárásaikat. Hiszik, hogy ezek nem többek, mint egy egészségesen működő demokratikus ország minimális íratlan szabályai. Ezek nélkül nincsen kiszámítható, félelem nélküli jövő. Az MSZSZ a következő kormánnyal szemben 14 pontban foglalta össze elvárásait.

A Magyar Szakszervezeti Szövetség olyan kormányzati politikát akar, amely megszünteti a kiszolgáltatottságot, biztos munkahelyeket és valódi foglalkoztatáspolitikát valósít meg.

1. Kiszámíthatóságot a gazdaság szereplői számára! Szűnjön meg a foglalkoztatás bizonytalansága!
2. Széles körű egyeztetést az érdekképviseletekkel, a kiszolgáltatottságot megszüntető új munkatörvénykönyvet!
3. Az európai uniós források felhasználását a foglalkoztatás bővítése érdekében!
4. Hatékony programokat az ifjúsági munkanélküliség felszámolására!
5. Valósághű statisztikát a foglalkoztatás tényadatainak megismertetéséhez!

A Magyar Szakszervezeti Szövetség olyan kormányzati politikát akar, amely tisztes béreket biztosít, amiből a munkavállalók meg tudnak élni.

6. A minimálbér felzárkóztatását a létminimumhoz!
7. Többkulcsos adótáblát és a kiskeresetűeknek adó-jóvá-írási lehetőséget!
8. A közszolgálati munkavállalók bérrendezését, az elvándorlás megállítását, hogy a szolgáltatás ne kerüljön veszélybe!
9. Az azonos értékű munkáért azonos bér járjon, szűnjön meg a területek és nemek közötti egyenlőtlenség!

A Magyar Szakszervezeti Szövetség olyan kormányzati politikát akar, amely a társadalom nehéz helyzetben levőit nem hagyja magára.

10. A közmunkások ne megaláztatást és alamizsnát kapjanak!
11. Krízis támogatási rendszert azoknak, akik a munka mellett sem képesek élhető körülményeket teremteni maguknak és családtagjaiknak!
12. Munkavállalási lehetőséget és azonos jogokat a megváltozott munkaképességűeknek!

A Magyar Szakszervezeti Szövetség olyan kormányzati politikát akar, amely olyan nyugdíjrendszert vezet be, ahol sem a ma, sem a jövő nyugdíjasai nem lesznek kiszolgáltatva a körülöttük zajló változásoknak.

13. Szolidáris nyugdíjrendszert, amely figyelembe veszi a ledolgozott szolgálati időt, az egészségi állapotot, a munkakörülményeket, és rugalmasan kezeli a nyugdíj előtt állók helyzetét!
14. Érdemi, szakmai vitát az érdekképviseletek bevonásával egy kiszámítható és fenntartható nyugdíjrendszerért!

ADNI JÓ!

A szakszervezet nyújtott segítő kezet

A szolidaritás jegyében emlékezetesen szép jótékonysági gálát rendezett a Közdemosz a közszolgálati szegényekért február 23-án a Vasas Szakszervezet székházában. Lapunk márciusi számában beszámoltunk az eseményről. A rendezvényen ezerforintos tombolajegyeket lehetett vásárolni, az ezekből és adományokból befolyó bevételt a tombola nyereményein túl a Közdemoszt alkotó 28 szakszervezet 28 szegény, közszolgálati dolgozó családjának megsegítésére fordította.

A PSZ megyei szervezetei részéről 13 családra érkezett támogatási javaslat. A támogatás odaítéléséről a PSZ Ügyvivő Testülete döntött. A döntés alapján a Közdemosz által szervezett jótékonysági gála bevételéből egyszeri, 50 ezer forintos támogatásban egy Borsod-Abaúj-Zemplén megyei család részesült.

Ugyanakkor látva a rendkívül súlyos helyzetben élő, sokszor a reménytelenséggel küzdők gondjait, a PSZ Ügyvivő Testülete arról is határozott, hogy az árvízkárosultak számára 2013-ban a külön számlán összegyűlt, de fel nem használt összeg erejéig további tíz, nehéz helyzetben élő családnak nyújt egyenként 40 ezer forintos segítséget.

Arról, hogy a pénzek jó helyre kerültek, felvillantunk néhány gondot a nehéz helyzetben élő családok életéből. A segélyezettek kis keresetű, nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak, tevékenységük azonban nélkülözhetetlen a nevelés, az oktatás folyamatában. Reménytelen élethelyzetük vagy férjük, vagy saját betegségük következménye, mindegyikük egy vagy több kiskorú gyereket nevel. Többen közülük családfenntartók is, mert vagy megözvegyültek, vagy a férjük munkanélküli.

Adni jó, tartja a mondás. Jó lenne többeknek, többet. Csakhogy ehhez az kellene, hogy ne hagyjuk kiveszni a szolidaritás, a másokon való segítés alapvető emberségét magunkból. Az kellene, hogy mindannyian felmérjük, minél többen vagyunk, annál több emberen tudunk segíteni. Az kellene, hogy mi, a mindenkori hatalomnak kiszolgáltatottak tudjuk, hogy egységben az erő, együtt előbbre jutunk, egyedül elveszünk. Adni jó. Ennek bemutatására álljon itt egy részlet annak a szakszervezeti titkárnak a leveléből, aki segélyezésre javasolta egyik kolléganőjét:

„Nem tudom elmondani, milyen örömöt okozott a tény, hogy óvodánk egy rászoruló technikai dolgozójára esett a választás az egyszeri támogatás kifizetését illetően! Képzeld csak el, ahogy egymás nyakába borulva, sírva-nevetve örömködtünk! Mint tudod, a férje a halálos kórral küzd, így mostanában nemigen volt oka örömre. A legjobbkor jött a pénzbeli juttatás, mert így be tudott fizetni egy olyan közüzemi elmaradást, amit ha nem rendezett volna időben, drasztikus következményekkel járt volna. (…) Még egyszer hálásan köszönöm, hogy egy reménytelenségben elkeseredett embernek a szakszervezet segítségével nyújtottatok segítő kezet!”

M. I.

PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE • www.pedagogusok.hu • Tel./fax: 322-2249

KERETTÖRVÉNY HELYETT KÓDEX

Ellenzéki győzelem esetén az oktatással kell kezdeni a törvénykezést

Az ellenzéki győzelem esetére azonnal „bevethető" oktatási törvénytervezetet készített az Eötvös József Szabadelvű Pedagógiai Társaság (EJPT) Civil Oktatáspolitikai Műhelye. Készítői ugyanis úgy gondolják, hogy ami a közoktatásban 2010 óta történt, az az oktatási szakpolitika felszámolása volt, minden egyes a Hoffmann-féle köznevelésben elvesztegetett év gyerekek tízezreinek a sorsát pecsételi meg. A tervezetet március 31-én mutatták be.

Szigorúan szakmai keretek között, a politikai realitásokat is figyelembe véve készült a törvénytervezet – mondta *Magyar Bálint,* az EPJT elnöke, volt oktatási miniszter. Hozzátette, a társadalmi vitát próbálták megelőlegezni, ezért szakmai konszenzuson alapuló, kompromisszumos tervezet született. A készítők azonnal alkalmazható programra törekedtek, amelynek megvalósításához nincs szükség kétharmados többségre, de a mára felépült, túlzottan centralizált rendszert vissza lehet bontani vele. Megjegyezte, ami a közoktatásban az elmúlt négy évben történt, az az oktatás szakpolitikai felszámolása volt, a döntéseknek ideológiai, hatalmi és gazdasági okai voltak.

Az iskolából kaszárnya, a tanárból kiképző tiszt, a gyerekből janicsár lett

A pedagógusokat a Klikkel vazallusi rendszerbe kényszerítették, az egész hoffmanni rendszert a nagyfokú bizalmatlanság jellemzi – mondta Magyar Bálint. Felsorolt néhány bizonyítékul szolgáló példát is: a miniszter nevezi ki az igazgatókat, a tanárok előmeneteli rendszerét központilag határozzák meg, és az alattvalói lojalitást használják biztosítéknak. Hozzátette, a ritkán látott kiszolgáltatottság szenvedő alanyai a szülők is, akiknek gyerekét az egyentankönyvvel és az egyentantervvel túszul ejti a hatalom. Az iskolák gazdasági autonómiáját felszámolták, a tankönyvpiacot szétzúzták, a közoktatás világát a korrupció hálózza be, aminek révén még a maradék javakat is el lehet vonni. Magyar Bálint úgy összegezett, az iskolából kaszárnya, a tanárból kiképző tiszt, a gyerekből janicsár lett ebben a hoffmanni rendszerben. Mindez nemcsak a rendszerváltáskor reméltekkel megy szembe, de a '80-as évek oktatási reformelképzeléseivel is. Hozzátette, a Civil Oktatási Műhely által megalkotott törvénytervezetet elküldték a pártoknak, hogy mennyire használják majd azt, az a politika döntése lesz.

A javaslat készítői kerülik a radikális változtatásokat

Szüdi János jogász, a PSZ jogtanácsosa kodifikálta a tervezet mögött létező oktatásszakmai konszenzust. Ő arról beszélt, javaslatuk nem a köznevelési törvényhez hasonlatos kerettörvény, hanem kódex, amibe minden belekerül, ami fontos, és arra szolgál, hogy a végrehajtó hatalom kezét megkösse. Hozzátette, arra is felkészült a tervezet írásakor, hogy egy esetleges ellenzéki győzelem esetén szűk mozgástere lesz a felálló kormánynak, „előreláthatólag ugyanis a Fidesz által kinevezett, ám hivatalában maradó köztársasági elnöknek újra eszébe jut a törvényszövegeket elolvasni, és az Alkotmánybíróság is fel fog éledni". Ezért kerülték a javaslat készítői a radikális változtatásokat. A demokratikus pártok oktatási elképzeléseiből az is kiderült, vannak közös pontok. Mindannyian tiltakoznak az államosítás, a tankerületek, a Nemzeti Pedagógus Kar ellen.

A törvénytervezet ugyanakkor nem szabályoz „kibeszéletlen" kérdéseket. Viszont szükség van jogszabályra, mert már most látszik, hogy a szegény gyerekek tömegesen sodródtak ki a rendszerből. Emiatt nem szabad, hogy az új kormány ne az oktatással kezdje a törvénykezést. Ez a tervezet az utolsó esély – fogalmazott Szüdi, hozzátéve, hogy a tartalmi szabályozás visszafordítása 12 év, de még csak három évfolyam tanul az új Nemzeti alaptanterv (Nat) alapján. Ezért a törvénytervezet nem írja elő új tantervek írását, hiszen csak elő kell venni a régieket. – Ez alól a szakiskola kivétel, mert ott a kilencedik és tIzedik évfolyamot megölték – fűzte hozzá Szüdi János.

Milyen változást javasol az EJPT?

A tervezetbe az Orbán–Hoffmann-féle köznevelési törvénnyel szemben visszakerült a gyerek mindenekfelett álló érdeke, az egyenlő bánásmód követelménye. A tervezet szakít a kötelező egész napos iskolával, visszaállítja a tankötelezettség korhatárát 18 évre (ehhez az államnak biztosítania kell a feltételeket), szabályozza, hogy ki legyen az intézmények fenntartója, visszaállítja a feladatmegosztás elvét, az iskolák visszakapják önállóságukat, a fenntartás pedig járási szintre kerül. („A települési önkormányzatok kötelező kistérségi társulást hoznak létre, amely ellátja a közoktatásszervezési, -finanszírozási és az intézményfenntartói feladatokat" – szögezte le Szüdi János.) A társulásban kötelező a gyerekeknek külön felvételi eljárások nélkül biztosítani a haladást. A tervezet tiltja a szegregációt, és szigorúan bünteti a szegregáló fenntartókat, megmarad a szülők szabad iskolaválasztásának joga, visszaállítja a diák- és szülőparlament működését, és azzal, hogy szakmai ügyekben köteles egyeztetni, megköti a miniszter kezét. A javaslat megszünteti a tanfelügyeleti rendszert, és visszahozza a minőségbiztosítást.

Kilenc tantárgy hat órában

Szenes György, a Magyar Pedagógiai Társaság Szakképzési Kollégiumának elnöke a szakképzéssel kapcsolatban elmondta, a szakiskolások kimaradtak a nemzeti kánonból, rájuk ugyanis nem vonatkozik a Nat. „Őket kizárják az élethosszig tartó tanulás lehetőségéből. Jelenleg heti hat órában tanítják a közismereti tárgyakat. Nyelvtant, irodalmat, matematikát, kémiát, fizikát, idegen nyelvet, informatikát, történelmet, biológiát. Ez kilenc tantárgy, hat órában. Ez nem hiba, hanem bűn. Ezek a fiatalok eldobható szakmunkások lesznek." Hozzátette, a rendszer a szakközépiskolákat is megfojtotta, hiszen hiába szereznek az ott tanuló diákok ugyanolyan érettségit, mint a többiek, a törvény szerint csak a szakirányú végzettségük szerint mehetnek továbbtanulni. Szenes György utalt arra, hogy a törvénytervezet mindezekkel a problémákkal szakít.

Benyal, visszaböfög, elfelejt

Salamon Eszter, az Európai Szülők Magyarországi Egyesületének elnöke arról beszélt, egy elsős gyereknek heti 25 kötelező tanórát kell végigülnie, és túl ezen délután négyig bent kell maradnia az iskolában. A kilencedikeseknek heti 37 óra kötelezőjük van, amire ráépül 3-4 óra otthoni tanulás. „Ötven óránál kevesebbel nem ússza meg, ha tartani akarja a tempót. És akkor még semmit nem csinált, ami sport, vagy zene, vagy a haverokkal lógás, ami kamaszkorban fontosabb, mint a fizikaóra." Salamon Eszter szerint a „borzalmas mennyiségű tananyag" csökkentése, és a befogadó, jó légkörű iskola segít a szegregációt is felszámolni, és megtöri a „benyal, visszaböfög, elfelejt hármas egységét".

M. I.

PEDAGÓGUSOK LAPJA • www.pedagogusok.hu/pedlap • Tel./fax: 322-8464

SZAKMABECSÜLET

Értelmiségi tudatosságból, példamutatásból jelesre vizsgáztak

Bár oktatásról kevés szó esett, mégis minden magát értelmiséginek tartó pedagógusnak ismernie kell, hogy mi hangzott el azon a konferencián, amely a „Tartós lemaradás vagy felzárkózás és konszolidáció" önmagáért beszélő címet viselte. A Pénzügykutató Zrt., a Hetényi István Kör és a Szalay László Kör által szervezett, március 11-i rendezvényen múltról és jövőről esett szó, és arról a célkitűzésükről, hogy visszaállítsák Magyarország, a jogász- és a közgazdászszakma becsületét is. *Lengyel László* a rendezvény elnökeként a Pénzügykutatót, *Bárándy Péter* a jogászokból álló Szalay László Kört, *Surányi György* a közgazdászok Hetényi István Körét képviselte. Bevezető előadásukból közlünk részleteket.

Lengyel László arról beszélt, a szakmai körök célja az volt, hogy a választások előtt néhány héttel bebizonyítsák, a jelenlegi hatalomtól és ellenzéktől is független műhelyekben készültek, készülnek hiteles országreform-forgatókönyvek. Tevékenységükkel üzenni kívántak hatalomnak és ellenzéknek is: lehetett volna programot készíteni, jogszabály-tervezeteket, stratégiai törvények sorát felállítani, a gazdasági tanulságokat megvizsgálni, vagyis arról beszélni, mit lehetett volna, mit lehetne csinálni.

Az elnök-vezérigazgató elmondta, két alapvető szakmai újdonság merült föl az alkotmányozás kérdéseivel foglalkozó Szalay-körben és a gazdasági perspektívákat elemző Hetényi-körben. Egyrészt egyértelművé vált, hogy vizsgálni lehet – sőt kell – az alaptörvény alkotmányosságát, és tisztázni szükséges, hogy a politikai alkotmányozásnak vagyunk-e hívei, vagy egy olyan egalista felfogásnak, amely az alkotmányos értékekből és a részvétel jogából indul ki. Másrészt felül kell vizsgálni a gazdasági liberalizmus álláspontját, anélkül, hogy a másik végletig, a feltétlen államosításig elmennénk. Ezeknek a nézeteknek semmi közük az ellenzékhez, és semmi közük a kormányzó hatalomhoz – mondta Lengyel László. Erkölcsi cselekedet volt, amit e körök megtettek, értelmiséghez méltóan ki merték mondani az igazságot. S ha ezt egy szakma teszi, akkor erről a gyerekeinknek is tudniuk kell, el kell mondani nekik. Hozzátette: ma szégyen értelmiséginek lenni. „Mi mégis megcsináltuk, kormánnyal és ellenzékkel szemben, és ez Magyarország becsületének megmentése volt." Megjegyezte, megérte, mert az igazság megmarad, és öt-tíz év múlva is hallani lehet majd róla.

A legfontosabb a jogalkotás rendbetétele

Bárándy Péter hangsúlyozta: annak érdekében, hogy Magyarország törvényes rendjét és alkotmányos struktúráját helyre lehessen állítani, a legfontosabb a jogalkotás rendbetétele. Ki kell zárni a képviselői partizánakciókat, hiszen a legproblémásabb törvényeket ismeretlen ügyvédi irodákban létrehozva egyéni képviselői indítványként terjesztik elő. „Fontos biztosítani, hogy utolsó perces módosítókkal ne lehessen jogot alkotni" – tette hozzá.

Feltette a kérdést, milyen a jó kormányzás? A válasz: a jó kormányzásnak az OECD iránymutatása alapján ott van esélye, ahol az állampolgár partnere a hatóságnak. Vagyis objektív tájékoztatást kap, valódi, eldöntendő kérdésekről szóló, és nem csak döntés utáni konzultációkban vehet részt, illetve

Ma szégyen értelmiséginek lenni. „Mi mégis megcsináltuk, kormánnyal és ellenzékkel szemben, és ez Magyarország becsületének megmentése volt."

együttműködhet a jogszabályok megalkotásában. „Az uniós jogalkotásban is részt vehetnénk szervezett lobbizással, ám mi ehelyett szabadságharcolunk" – tette hozzá.

Bárándy Péter szerint az optimális kormányzati struktúra az áttekinthetetlen és kezelhetetlen csúcsminisztériumok helyett az ágazati minisztériumokra épül. Ebben az országban az egy ágazat, egy minisztérium szisztémának vannak hagyományai. Úgy vélte, vissza kell állítani az államtitkári rendszer eredeti formáját és funkcióját is. Mint mondta, a gazdasági alkotmányosság is válságban van. A jogszabályok egyetlen legitimálóereje az állami akarat, nem kell hozzá morális elfogadhatóság. Megszűnt a tulajdonformák egyenlőtlensége és a tulajdon szentségének tisztelete is – idézte föl a volt igazságügy-miniszter.

Az Alkotmánybírósággal kapcsolatban megemlítette, az „a mi felfogásunk és hagyományaink szerint a hatalommegosztás és a joguralom fő fóruma, akár az alkotmányozó hatalommal szemben is. Szigorú összeférhetetlenségi szabályok kellenek, amelyek elválasztják az alkotmánybíráskodást a pártpolitikától. A létszámát 21-re kell emelni, és tagjait hivatásos bírák, az MTA és jogászszakmai szervezetek javaslatai alapján a köztársasági elnök nevezze ki, vétójog nélkül. El kell távolítani a parlamenttől a bíróvá válás folyamatát". Javaslatuk kizárná a köztársasági elnök vétóját, ezzel is rákényszerítve az elnököt az alkotmányossági út igénybevételére. Hozzátette, előkészítés alatt van a parlamenti működést szabályozó, az információs szabadságra vonatkozó, illetve egy választási törvény is.

Megfojtották a gazdaságot

Alaposabban megvizsgálva a látszólagos gazdasági növekedési adatokat, látható, hogy valójában csak szinten maradt a korábbi leszakadás – vélte Surányi György egykori jegybankelnök. Ő azt kívánta bemutatni, hogy az elmúlt három-négy évben a magyar gazdaság hogyan teljesített régiós összehasonlításban. Mint mondta: „Úgy tűnik, hogy a GDP-vel jellemezhető felzárkózás tempója nem változott: jelentősen leszakadtunk 2002–2003-ban, és azóta ez a tempó stabilizálódott. Csak Horvátország és Szlovénia mutatott a miénknél rosszabb eredményt." Úgy vélte, releváns kérdés az is, hogy van-e növekedési fordulat az elmúlt másfél évben. Válasza azonban egyértelmű nem: az időjárásfüggő agráriumot leszámítva tavaly is stagnáltunk. Egyetlen ágazatban, a járműgyártásban van növekedés, minden más szektor visszaesik vagy stagnál, és kizárólag a GDP-hez már 80 százalék fölötti arányban hozzájáruló export tartja mozgásban a gazdaságot. A beruházások 2013-ban lassú növekedésnek indultak ötévnyi zuhanás után, de regionális összehasonlításban nálunk a leglassabb a bővülés. Kritikusan alacsony a versenyszféra magánberuházásainak aránya.

Surányi György grafikonokkal igazolta, a munkanélküliség a közfoglalkoztatásban és a külföldön munkát vállalók miatt csökken, a versenyszférában négy év alatt nem keletkezett új munkahely. A reálkeresetek alig 2 százalékkal emelkedtek, a háztartások végső fogyasztása viszont 5 százalékkal csökkent a kormányzati ciklus eleje óta. Az államháztartásban csak az adósság szintje stabilizálódott. Megjegyezte, 2006 óta egyetlen költségvetési lazítás volt, 2012-ben a GDP 2,5 százaléka erejéig. Ennek ellenére tartósodott a recesszió. Az adórendszer változásai nyomán több pénz maradt ugyan a fogyasztóknál, ám leginkább azoknál, akik a többletet nem fogyasztásra költik, még az átlagos jövedelemmel rendelkezők sem részesültek belőle. 2700 milliárd forintnyi pluszadó kivetésével stabilizálták a költségvetést (valójában a hiányt), de ezzel megfojtották a gazdaságot – állította Surányi György.

– emi –

PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE • www.pedagogusok.hu • Tel./fax: 322-2249

MÉRFÖLDEKRE LEMARADVA A VIETNAMI DIÁKOKTÓL

Pálinkás József: átfogó intézkedésekre van szükség az oktatásban

A problémákat megoldó, átfogó intézkedésekre van szükség az oktatásban, egyszeri beavatkozással ezek nem kezelhetők – mondta *Pálinkás József,* a Magyar Tudományos Akadémia elnöke A PISA-eredmények a felsőoktatás és a kutatás igényeinek tükrében című, március 18-i, budapesti konferencián.

Pálinkás József köszöntőjében kiemelte: kritikai érzékkel kell elemezni a tanulók szövegértési, matematikai és természettudományos feladatok megoldásánál legutóbb, 2012-ben mutatott, a három évvel korábbi felméréssel összevetve romló PISA-eredményeit. Mivel ezeknek a tanulói teljesítményeknek kulturális és társadalompolitikai jelentőségük van, le kell vonni a következtetéseket – mondta az MTA elnöke. Hozzátette: nem lehet igényeket állítani a diákokkal szemben akkor, ha az elvárások nem az egyébként „sokkoló" PISA-eredményekkel való szembenézésen alapulnak.

Az MTA elnöke rámutatott: a kutatásban, a tudományban és az oktatásban integráló szemléletű tartalomra és módszertanra van szükség, mert a matematikai tudás nem választható el a humán alapoktól, illetve ez fordítva is igaz. Az információk megszerzésének, valamint a kontextus megteremtésének hiánya mutatkozott meg a legutóbbi, 2012-es felmérésben, a természettudományok eredményeinek romlása mögött pedig a humán műveltség háttérbe szorulása is meghúzódik.

Pálinkás József szólt arról, hogy a magyar diákok körében a gyengén teljesítők aránya magasabb, mint a többi, a felmérésben részt vett országban, de a nagyon magas képességszintek tekintetében is sokkal alacsonyabbak a magyar mutatók. Hozzáfűzte: a tehetséges diákokat kihívások elé kell állítani, világos jövőképet kell adni számukra.

Csapó Benő, a Szegedi Tudományegyetem tanára közölte: 2012-ben a korábbi felmérésekhez képest a gyengén teljesítő diákok aránya növekedett, a magyar közoktatás teljesítménye összességében romlott, így Magyarország jelenleg a fejlett és a fejletlen országok között helyezkedik el a rangsorban. Felhívta a figyelmet arra: a szövegértés hiánya akadályozza a diákokat abban, hogy a matematikai szöveges feladatokat megoldják, a digitális szövegértés terén pedig az utolsók között vannak a magyar diákok.

Az egyetemi tanár kitért arra: a matematikai felmérésben egyértelműen az ázsiai országok vezetnek, e téren Európában Észtország és Lengyelország fejlődött látványosan. A vietnamiak „mérföldekre járnak" a magyar diákok előtt matematikában, ez a mutató pedig Kazahsztánban fejlődött a legdinamikusabban – mondta. Beszélt arról is, hogy Magyarországon 20 százalék a funkcionális analfabéták aránya a diákok között, a nagyon gyengén teljesítők aránya pedig 28 százalékra emelkedett a korábbi 23 százalékról, ugyanakkor növekszik az iskolát korán elhagyók száma. Emlékeztetett arra: az EU 40 százalékot tűzött ki célul a diplomások arányát illetően 2020-ra, de Magyarország csak 30 százalékot vállalt.

A felmérésben részt vevő országok közül az utolsó előtti helyen állunk a tekintetben, hogy a tanulók átlagosan mennyi időt töltenek tanulással – tette hozzá Csapó Benő. Annak a véleményének adott hangot, hogy tehetséges fiatalokat kell a pedagóguspályára vonzani, és ott meg is kell tartani őket, ugyanakkor túl soknak ítélete meg azt a 39 intézményt, ahol pedagógusokat képeznek, mert ez szerinte a minőség rovására megy.

A PISA-vizsgálat a világ legfejlettebb országait tömörítő gazdasági szervezet, a párizsi székhelyű OECD nemzetközi tanulói teljesítménymérési programja, amelyet 2000-ben indítottak el, és háromévenként ismételnek meg.

MTI

KÖZMUNKA, MAGYARÓRA, ERKÖLCSTAN

Balog Zoltán: már nem egyszerűen oktatásról, hanem nevelésről beszélünk

A kormány egyik legfontosabb vállalkozása az oktatási rendszer átalakítása volt, kezdve azzal, hogy már nem egyszerűen oktatásról, hanem nevelésről beszélünk – mondta az emberi erőforrások minisztere március 18-án Balassagyarmaton. *Balog Zoltán* úgy fogalmazott: pontosan tudják, hogy hiába adnak át tudást a gyerekeknek, ha közben nem tudnak különbséget tenni jó és rossz, helyes és helytelen között.

A miniszter a XXI. századi tudásátadást nevezte a legfontosabbnak, példaként említve, hogy az új Nemzeti alaptanterv (Nat) tartalmazza a pénzügyi alapismeretek tanítását és a helyes médiafogyasztást. Balog Zoltán azt mondta: „Mi még nem tanultunk pénzügyi alapismeretet, de ha megkérdezem önöktől, hogy mi ennek az országnak az a nagyon komoly baja, ami miatt nem ártott volna, akkor ugye, tudják, mire gondolok?"A tárcavezető szerint a felkészületlenség, naivság is kellett ahhoz, hogy a devizahitelek miatt sokan nehéz helyzetbe kerüljenek. A gyermekeink már védettebbek lesznek, ha ezeket az ismereteket megtanulják – mondta.

Tanulás és munka

A miniszter a fórumon a magyarországi cigányság ügyéről is beszélt, mondván, helyzetükből egy út vezet ki: a tanulás és a munka. Létkérdésnek nevezte, hogy a gyerekek olyan családba szülessenek, ahol a szülők legalább közmunkában dolgoznak. Többet jelent, ha a szülők velük együtt kelnek, és elmennek a közmunkára, mint a legjobb magyaróra, vagy éppen erkölcstanóra – tette hozzá. A miniszter elmondta: több 10 ezer szegény sorsú roma és nem roma gyerek kap ma ösztöndíjat – akkor is, ha kettes tanuló –, aki félévente, évente javít néhány tizedet a tanulmányi eredményein. Ebből a szempontból az előző kormány milliárdokat szórt ki az ablakon, mert akkor is adtak ösztöndíjat, ha a gyerek megbukott – mondta.

A portfóliófeltöltés minden pedagógus érdeke

A Kossuth Rádió 180 perc című műsorában többek közt a pedagógusminősítés részét képező, sokat kritizált portfóliófeltöltésről beszélt Balog Zoltán március 14-én. A miniszter azt mondta, egyszerűen nem érti, miért okozhat problémát egy évtizedek óta tanuló, tanító pedagógusnak tíz óravázlatot beemelni a rendszerbe. Meg kell tanulni átállni a mennyiségi szemléletről a minőségire, amihez ezt a kisebb-nagyobb kényelmetlenséget vállalni kell, mert csak így mérhető, ellenőrizhető és kérhető számon tisztességesen a pedagógus munkája. Ha valakinek leírni egy oldalt az iskolájáról, a pályájáról most „csicskáztatás", meglehet, a tárca is rosszul kommunikált, de ez a munka minden pedagógus érdeke, hiszen ehhez kötődik például a béremelés is – hangsúlyozta Balog Zoltán. Ráadásul – tette hozzá – a minisztérium már a határidőt is kitolta a következő körben novemberre, hogy a pedagógusoknak ne a fő tanítási időben kelljen ezt a munkát elvégezniük.

Forrás: MTI

OKTATÁSBÓL NEVELÉS, ÉS MÉG MI?

Az államtitkár az iskolaügy javítása érdekében bármilyen feladatot szívesen vállal a jövőben

A köznevelési intézmények állami fenntartásba vételét és a pedagógus-életpályamodell elindítását emelte ki legnagyobb változásként az elmúlt négy év oktatáspolitikai intézkedései közül *Hoffmann Rózsa* köznevelési államtitkár március 20-i tájékoztatóján.

A kormányzati ciklust értékelve Hoffmann Rózsa kiemelte: korántsem örököltek ideális helyzetet 2010-ben, egy szétaprózott iskolarendszerben óriási különbségek voltak az egyes intézmények között. A kormány intézkedéseit sorolva kitért az új köznevelési törvény elfogadására, szólt arról, hogy állami fenntartásba vették az önkormányzati iskolákat, létrejött a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ. Az államtitkár szerint a működési döccenőktől eltekintve a Klik beváltotta a hozzá fűzött oktatáspolitikai célokat. Semmi olyan nincs a működése körül, ami aggodalomra adna okot. Arra a kérdésre, hogy valóban 57 milliárdos-e a hiány, azt mondta: szó sincs róla. Megjegyezte, egyetlen iskolát sem kellett bezárni vagy átadni bizonytalan hátterű alapítványoknak. Javult az iskolák szakos tanárokkal történő ellátottsága, az átcsoportosításoknak megvan a jogi alapja. Az intézmények tárgyi feltételei is sok helyen jobbá váltak.

Óriási változást hozó intézkedésként említette a pedagógus-életpályamodell bevezetését. Ez azt szolgálja, hogy javuljon a köznevelés színvonala, eredményessége, és ezzel párhuzamosan jobbá váljon a pedagógusok helyzete. Első lépcsőként tavaly szeptemberben volt jelentős béremelés, a továbbiakról jogszabály rendelkezik. Beszámolt arról is, hogy a pedagógusokat öt kategóriába sorolják, ahhoz, hogy ezen fokozatok közül valaki továbblépjen, meg kell magát méretnie. A minősítési rendszer első eleme a portfólió. Eddig több mint 17 ezren regisztráltak a 25 ezres körből, és 151-en fejezték be a feltöltést. Jövő évben 30 ezren jelentkezhetnek a minősítésre, a folyamat náluk is portfóliófeltöltéssel indul. 2018-ig kell a minősítés első szakaszának lezárulnia, a folyamat a köznevelés rendszerének része lesz a jövőben. Hoffmann Rózsa beszélt még arról is, nyolc kisiskolát újranyitottak, új Natot adtak ki, kerettanterveket dolgoztak ki. A tanfelügyelet rendszerétől szintén minőségi javulást remélnek. Fontos kritériuma lesz a rendszernek, hogy állandóan képzett és továbbképzett szakértők működjenek közte. Tantárgygondozói szaktanácsadói rendszer kialakítását is tervezik – jelezte. Újdonság e tanévtől még, hogy az általános iskoláknak kötelezővé tette a délután négyig, igény esetig ötig tartó nyitva tartást és foglalkozások biztosítását. Beszámolt a mindennapos testnevelés bevezetéséről is, és azt mondta: egyértelműen pozitív volt a fogadtatás. Kitért arra, hogy az erkölcstan, illetve a hit- és erkölcstan oktatása információi szerint minden konfliktus nélkül zajlik.

2015 szeptemberétől kötelező lesz hároméves kortól az óvoda. Az érettségi feltétele lesz 50 óra közösségi munka végzése. Az érettségi rendszert, a művészeti nevelést felülvizsgálják, és a kollégiumok rendszerével szintén kiemelten szeretnének foglalkozni.

Kérdésre az államtitkár azt mondta: elkötelezett az iskolaügy javítása érdekében, ezért bármilyen feladatot szívesen vállal a jövőben, ami ezt lehetővé teszi. *Forrás: MTI*

HOFFMANN KEMÉNYEBB MUNKÁT KÖVETEL

Az államtitkár szerint nem volt hibátlan minden intézkedés

Sokkal keményebb, professzionálisabb munkára van szükség, különben az oktatás sosem fog elmozdulni arról a mélypontról, ahova süllyedt – jelentette ki a köznevelésért felelős államtitkár március 12-én Barcson, a Széchényi Ferenc gimnáziumban tartott sajtótájékoztatón.

Hoffmann Rózsa a térségi iskolaigazgatókkal és tankerületi igazgatókkal folytatott szakmai beszélgetés után azt mondta: a pedagógusok béremelésének első és második lépése megtörtént – ezt mindenki örömmel tudomásul is vette –, de ennek az életpályának része az is, hogy fejlődést várnak el a pedagógusoktól, az oktatás, a nevelés színvonalának javulását.

Ez nem többletmunkát jelent a pedagógusoknak, hanem intenzívebb, szakmaibb és keményebb munkát – hangsúlyozta az államtitkár. Hozzátette: ezt sokan belátják, megértik, tudomásul veszik, és teszik a dolgukat. „Van 200 ember, aki ez ellen tiltakozott, és bojkottot hirdetett, de van most már 18 ezer, aki már ott tart, hogy a portfóliója majdnem összeállt” – jegyezte meg.

Hoffmann Rózsa közölte: „Mi arra készülünk, és úgy látjuk, minden esélyünk megvan arra, hogy a Fidesz–KDNP pártszövetség folytathatja majd a kormányzást.” Akkor pedig folytatják a megkezdett átalakításokat, mert „az irány jó”.

Folytatják a mindennapos testnevelést, az erkölcstan- és hittanoktatást, a közösségi munkát, a tanfelügyelet kiépítését, a pedagógusok minősítését, valamint a pedagógusok béremelését – mondta.

Hozzátette: jelentős változást várnak attól, hogy 2015-től minden hároméves gyermek óvodába fog járni. Intenzíven foglalkoznak majd a művészeti neveléssel, „amire eddig kevés erőnk és időnk maradt”, és foglalkoznak a kollégiumok helyzetével, valamint előkészítik az érettségi rendszer megújítását.

Az államtitkár az elmúlt négy évet értékelve azt mondta: „Óriási változtatásokat tettünk, illetve indítottunk el minden téren. Az én szakterületem az iskolaügy, ezen pedig kiemelten mindent a megújulásnak rendeltünk alá.”

Nem volt hibátlan minden intézkedésük – ismerte el, de úgy vélekedett, hogy ez nem is várható egy ilyen nagy rendszer gyors ütemű átalakításánál.

„A gyors átalakulás problémát okozott sokaknak, ezt belátom, mégis azt kell kérnem minden oktatásügyi szereplőtől, azt mérlegelje, hogy annyira rosszak voltak már az eredmények, a visszajelzések az oktatásról, hogy nem várhattunk újabb négy évet. Ezért döntöttünk a gyors átalakulás mellett, vállalva annak minden negatív velejáróját” – fogalmazott, hangsúlyozva: a jó szándék és a szakértelem megkérdőjelezhetetlen.

Hoffmann Rózsa szerint április 6-án arról is véleményt mondanak a választók, hogy akarnak-e egy olyan országot, ahol megint iskolák százait zárják be, pedagógusok ezreit bocsátják el, és a tanulók eredménye romlik, avagy egy olyan országot akarnak, ahol az iskolák megmaradnak, sőt újak nyílnak, ahol a pedagógusokat nem elbocsátják, hanem megbecsülik jelentős fizetésemeléssel. *Forrás: MTI*

PEDAGÓGUSOK LAPJA • www.pedagogusok.hu/pedlap • Tel./fax: 322-8464

PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE • www.pedagogusok.hu • Tel./fax: 322-2249

OKTATÁSPOLITIKA AZ AGÓRÁN

Az állam nem tudja a felelősséget gyakorolni az oktatás szereplői helyett

Leviatánhoz, e mitikus szörnyhöz hasonlította *Radó Péter* oktatáskutató azt a „mindent maga alá gyűrő, elszabadult, kontrollálatlan" államot, amelyet a Fidesz-kormány hozott létre, és minden közszolgáltatást felfal, így az oktatást is. Radó ezt a szörnyet vizsgálta azon a konferencián, amelyet az Agóra Oktatási Kerekasztal tartott március 14-én Társadalmi szerződés az oktatásról címmel.

Radó szerint az egész állami oktatási rendszer nem állna össze, ha nem lenne kötőanyaga. Az egyik az államszocialista irányítási tapasztalat, amelyet az oktatási kormányzat szereplői jól ismernek, hiszen a saját fiatalkorukhoz kellett csak visszanyúlniuk. A másik a „próba, szerencse" alapú rögtönzés. Az oktatáskutató szerint a két leviatán – azaz az egykori államszocialista és a mostani államkonzervatív – legitimációs alapja különbözik ugyan, de mindkettő „a valóságos emberek érdekeitől elszakított, a messzi jövőbe utalt, hipotetikus konstrukció". Viszont – tette hozzá – az államkonzervatív szörny sokkal hatékonyabb kirekesztő, mint az államszocialista elődd.

Nincs ugyan a jelenlegi rendszerben direkt politikai kontroll, de nagyon is van benne közvetett. Ez az állam muszklis ugyan, de hihetetlenül gyenge. Képtelen arra, hogy problémákat oldjon meg. Hozzátette, a „szörny" a felelősség kérdésében is különbözik államszocialista elődjétől. Minden épeszűen berendezett rendszerben az oktatás eredményességéért, minőségéért és méltányosságáért azok viselik az elsődleges felelősséget, akik közreműködnek az oktatás működtetésében, azaz az iskolák, a pedagógusok, a szülők, a helyi közösségek. De az állam nem tudja minden szereplő helyett gyakorolni a felelősséget. És míg az államszocialista rendszert a felelősségáthárítás jellemezte, addig a konzervatív utódját a teljes felelőtlenség. A következmény már látszik is a drámai minőségromlásban – fogalmazott.

A konferencián *Nahalka István* arra tett kísérletet, hogy megpróbáljon kiásni konzervatív szakmai háttérre utaló tartalmakat a jelenlegi oktatáspolitikából. Nem volt egyszerű dolga: az oktatáskutató csak a jogalkotási folyamat során keletkező dokumentumok elemzésére hagyatkozhatott, hiszen szakmai viták nem voltak. A szakmai háttér erősen kötődik a konzervativizmushoz, a konzervatív pedagógiához, ami viszont annyira eklektikus, hogy nem tud szakmai háttérként állni. Ráadásul – állapította meg – a jelenlegi oktatáspolitika alapvetései ellentmondanak a leginkább elfogadott konzervatív elveknek. Mivel nincs szakmai háttér, ezért a jelenlegi oktatáspolitika koherenciáját a politika adja – fogalmazta meg elemzésének konklúzióját. Mi a közös jellemzője ennek az oktatáspolitikának? A szakma alapelvei nem kötődnek tisztán egyetlen szakhoz sem. Nem igazolható, hogy megfelel a konzervatív pedagógia általánosan elfogadott eszméihez. Szakmai szempontból eklektikus egyveleg ez az oktatáspolitika, amelynek koherenciáját tehát nem a szakmai tartalom, hanem a politika adja. Az oktatás terén a hatalom koncentrálása és megtartása adja a legfőbb magyarázatát minden lépésnek – összegezte.

Forrás: NOL.hu

ÜNNEPELT TEHETSÉG

Rendezvénysorozat indul, hogy a gyerekek megmutathassák a képességeiket

Több száz fiatal tehetség és pedagógus részvételével ötödik alkalommal rendezte meg a Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége az Országos Tehetségnapot március 22-én. Az eseményen három ismert személyiség vehette át a „Magyar Tehetség Nagykövete" cím megbízólevelét. A rendezvényen átadták „A Tehetségek Szolgálatáért" életműdíjakat olyan szakembereknek, akik egész életüket a tehetséges fiatalok szolgálatában töltötték. Kihirdették továbbá a „Felfedezettjeink 2014" pályázat nyerteseit.

Az Országos Tehetségnapot 2010 óta szervezi meg a Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége (Matehetsz). Idén 25 felfedezett fiatal tehetséget és elkötelezett pedagógusokat, szakembereket díjazott a szervezet. A rendezvényt megnyitó *Hoffman Rózsa* köznevelésért felelős államtitkár köszöntőjében kiemelte, hogy az állami és civil társadalom együttműködése jó példájának tartja a Nemzeti Tehetség Programot.

Az eseményen a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács negyedik alkalommal adta át a Magyar Tehetség Nagykövete felkérést, idén *Polgár Judit* sakknagymester, *Alexander Brody* üzletember, író, valamint *Somlai-Fischer Szabolcs,* a magyar fejlesztésű prezentációs eszköz, a Prezi társalapítója vette át a megbízólevelet.

A „Felfedezettjeink 2014" pályázat eredményhirdetésén *Csermely Péter* akadémikus, a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács (NTT) elnöke 20 tehetséges fiatalnak nyújtott át elismerő oklevelet és szerény ösztöndíj-támogatást. Az Aegon Magyarország a *Borbély Szilárd* emlékének ajánlott különdíjjal, egy-egy táblagéppel jutalmazott további öt tehetséges fiatalt. A „Felfedezettjeink 2014" pályázat három fődíjasa közül a 20 éves debreceni *Szeifert Viktória* jelenleg a Semmelweis Egyetem Gyógyszerésztudományi Karán tanul, valamint a Kutató Diákok Országos Szövetségének ügyvezető elnöke. Orvostudomány, biológia kategóriában elért kimagasló eredményeivel került a három fődíjas közé. A 20 éves *Molnár Annát,* az ELTE hallgatóját a molekuláris biológiában elért magas színvonalú szakmai munkásságáért díjazták. A 17 éves miskolci *Kovács Attila Roland* festészetével érdemelte ki a fődíjat, aki tengeren túli versenyekről aranyérmekkel és különdíjakkal tért haza.

„A Tehetségek Szolgálatáért" életműdíjban részesült *Havass Miklós,* a Bolyai Önképző Műhely társelnöke, a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács alelnöke a hazai és határon túli tehetségsegítés érdekében végzett áldozatos munkájáért, *Kerényi Sándor* oboaművésztanár, nyugalmazott főiskolai docens, az Oboás Társaság Alapítvány kuratóriumának tagja meghatározó pedagógiai és művészi munkásságáért és *dr. Újvári Sándor,* a Lánczos Kornél Gimnázium fizikatanára több évtizedes, diáknemzedékek számára inspiráló tehetséggondozó munkájáért. Éves díjat kapott négy szakember, *dr. Baranyai Katalin, De Negri Ibolya, Ivánka Gábor* és *Cziráki Szabina.* Intézményi elismerésben részesült az Erdős Pál Matematikai Tehetséggondozó Iskola Közössége.

Az Országos Tehetségnap egyben a Tehetség Hónapja nyitó eseménye is, március 25-től április 25-ig országszerte több mint 140-féle program keretében kínálnak a szervezők nagyszerű alkalmakat arra, hogy a gyerekek megmutassák vagy felfedezzék saját képességeiket.

MI EZ A LÁRMA?

Az óvodapedagógus nagyobb zajnak van kitéve, mint a pultos és a kőfaragó

Napjainkban a munka-egészségügyi szabályok egyre nagyobb figyelmet kapnak, javítva ezzel életkörülményeinket és munkahelyi teljesítményünket. Azonban ez a figyelem sajnos nem teljes körben érvényesül megfelelő mértékben. A pedagógusok körében az egyik legbefolyásolóbb tényező a zaj, mely kivédhetetlen, mivel forrásai a gyermekek, diákok. *Szemán Amarilla* okleveles környezetmérnök éppen ezért szentelte szakdolgozatát az óvodapedagógusok esetében ennek mérésére. Az eredményt alább olvashatják.

Miért árthat a zaj?

Az ötletet, hogy vizsgáljam a zajexpozíciót az óvodában, édesanyám és a hallásának változása adta. Arra lettem figyelmes, hogy gyakran nem érti jól, amit mondok, visszakérdez. Emellett látogatásaim során az óvodában a gyerekek zsivajában ücsörögve gyakran tapasztaltam hamar jelentkező fejfájást, ingerültséget, fáradtságot. Gyakran fel is merült bennem, vajon milyen egészségügyi károkat okozhat ez a zajterhelés nap mint nap?

A mindennapos zajártalom elsősorban hallószerveinkre hat, mely hatás függ a zaj frekvenciájától, a zajhatás erősségétől és időtartamától. Egy óvodapedagógus esetében mindegyik tényező befolyásoló hatása érvényesül. A magas frekvenciára fülünk halláskieséssel reagál, többszöri ismétlődés esetén pedig az idegi működés károsodása is bekövetkezhet. A hangosságot tekintve az óvodapedagógust rendszeresen éri akusztikai trauma (egyszeri erős hang behatása) és tartós zajbehatás is. Mindkét esetben hallásküszöb-változás lép fel.

85 dB feletti zajterhelés átmeneti hallásküszöb-változást idéz elő, mely nagysága függ a zajszint nagyságától és a zajhatás időtartamától.

Ha a zajhatás megszűnik, fülünk fokozatosan képes normalizálni a hallásküszöb megemelkedését (frekvenciától függően) akár 140 dB-es terhelésig.

A vizsgálódás szempontjából fontos információ, hogy a rendszeres, napi 80-85 dB-egyenértékű zajterhelés szakaszos halláscsökkenést idéz elő, mely három szakaszból áll. Az első fázisban, a zajhatás érzékelésekor fejfájás és fülzúgás jelentkezik, és átmeneti hallásküszöb-emelkedés, amely fokozatosan normalizálódni tud. Ha a zajhatás állandósul a második szakaszban, a halláskárosodás maradandóvá válik, azonban ennek mértéke csak vizsgálattal mérhető, beszédértési, hallási problémák nem tapasztalhatók. A harmadik szakaszban a tovább romló hallás csökkenti a beszédértés mértékét, és rendszeres problémát idéz elő a dolgozó mérsékelt hallása. Hallásküszöbemelkedésnél már a 10 dB-es változás is gondot okozhat, de 30 dB-es küszöbemelkedésnél szocializációs problémák is jelentkezhetnek az egyénnél. A pedagógia szempontjából lényegesebb probléma még a zajártalom következtében létrejövő beszédértésromlás, mely jelentős érték esetén mindenképpen akadályozza a pedagógus munkáját.

A különböző erősségű, állandó zajok nemcsak hallásunkra hatnak, hanem teljesítményünkre, szellemi és lelkiállapotunkra is.

A különböző hangerősségi szintek esetén végzett vizsgálatok alapján megállapították, hogy a 40 és 65 dB közötti hangnyomásszint kedvezőtlen, pszichés jellegű élettani hatással bír, a 65 és 85 dB közötti érték pedig már magatartásbeli változásokat okoz, például ingerültséget idéz elő. Ezek hatása lehet átmeneti vagy tartós, de közvetett formájú, mivel a vegetatív és hormonális rendszert zavarja meg, így okozva egészségügyi károkat. Hatással van a keringési rendszerre, érszűkületet, helyi vérszegénységet idézhet elő, növelheti a vérnyomást. Tartós zaj esetén megváltozhat a vér viszkozitása, a magnézium- és kalciumszint és a hormonszintek, mint az adrenalin vagy a kortizon. Mindezt munkahelyi zajkutatások is alátámasztják, illetve kimutatták, hogy a hosszú távon, éveken át ipari zajnak kitett dolgozóknál sokkal nagyobb a szív és érrendszeri megbetegedések száma, mint azoknál, akik csendesebb munkahelyen dolgoznak.

Az elmére ható munkahelyi zaj tünetei lehetnek stressz, nyugtalanság, hangulatingadozás és ingerült tudatállapot.

Mit mond ki az idevonatkozó rendelet?

A munkahelyi zajterhelés vizsgálati keretét a 66/2005 (XII. 22.) EüM rendelet a munkavállalókat érő zajexpozícióra vonatkozó minimális egészségi és biztonsági követelményekről adja, mely ismerteti a zajexpozíciós határértéket, az alsó és a felső beavatkozási határértékeket nyolcórás műszakra vonatkozóan. A 8. § első bekezdése kimondja: „A zajexpozícióból származó kockázatokat elsődlegesen a zajforrásnál kell kiküszöbölni, illetve a lehető legkisebb szintre csökkenteni.” Egy pedagógus esetében a zaj forrásának kiküszöbölése az iskolában fegyelmezéssel még megoldható, bár nem tartós megoldás. Azonban egy óvodapedagógusnak csupán a helyes viselkedés betartatására van módja, sőt a napirend különböző szakaszaiban, például szabad játék közben szakmaiatlan a gyermekek csendre intése, és nem is alkalmazott módszer, mivel számukra természetes a játékkal járó, emelkedő zajszint.

A 9. § szerint „ha a zajexpozícióból eredő kockázatot más intézkedéssel nem lehet megelőzni, akkor a munkavállalót – a külön jogszabályban foglaltak figyelembevételével – megfelelően illeszkedő egyéni hallásvédő eszközzel kell ellátni”. A hallásvédő eszköz alkalmazása kizárt, hiszen egy pedagógus munkájának elvégzéséhez elengedhetetlen a kommunikáció, különösen az óvodapedagógusok esetében. Mivel az óvónő fülének védelme egyrészt a munka elvégzését akadályozná, másrészt baleseti kockázatot vonna maga után, ezért rájuk a következő paragrafus vonatkozik: „14. § (1) Ha a munka jellegéből adódóan az egyéni hallásvédő eszköz teljes mértékű és szakszerű alkalmazása nagyobb kockázatot jelentene az egészségre és biztonságra, mint a hallásvédő eszköz mellőzése, akkor a munkavédelmi képviselő és a foglalkozás-egészségügyi szolgálat kezdeményezésére az OMFI előzetes szakvéleményének figyelembevételével az OMMF engedélyezheti a 9. § (1) bekezdése előírásaitól való eltérést.”

A rendelet sajnos nem tartalmaz intézkedéseket a 14. §-hoz tartozó dolgozók zajterhelésének csökkentéséről, illetve a dolgozók kárpótlásáról. Vagyis esetükben nincs semmilyen tehermentesítő előírás vagy pótlékrendszer. Éppen ezért a pedagógusok szakmájáról nem köztudott, hogy nagy zajhatással jár, pedig a mérések ezt bizonyítják.

Mi a zaj forrása?

Az óvónőkre ható fő zajforrás az egymást túlharsogni igyekvő gyerekek beszéde, hangoskodása, ezért a napirendből jól elkülöníthetők azok az időszakok, amikor a pedagógus leginkább vagy legkevésbé van kitéve zajnak. Az óvónőt ugyanakkor terheli saját hangja is, mely tényezőt külön figyelembe kell venni a kritikus szakaszok meghatározásában.

A legkritikusabb időszakok a benti és az udvari szabad játékidő.

(Folytatás a 12. oldalon)

PEDAGÓGUSOK LAPJA • www.pedagogusok.hu/pedlap • Tel./fax: 322-8464

PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE • www.pedagogusok.hu • Tel./fax: 322-2249

MI EZ A LÁRMA?

(Folytatás a 11. oldalról)

A csoportszobában töltött időszakban egyértelmű, hogy a zaj forrása a gyerekek zajongása egymással vagy a játékszerekkel. Azonban az udvari játékok esetében az óvónők saját hangja önmagukra, illetve egymásra is káros, miközben a gyerekek udvari viselkedését igyekszenek balesetmentes határok között tartani.

Mihez képest?

Ahhoz, hogy érzékeltessem a terhelés mértékét, vizsgálatom során két másik szakmához hasonlítottam az óvodapedagógus terhelését. Az egyik a pubpultos volt, ahol heti rendszerességgel lép fel élő zenés előadó, emellett pedig rendszeresen fix hangnyomású (120-129 dB) hangtechnikai eszközökkel szolgáltatják a talpalávalót. Mérésemet a kritikus időszakot tartalmazó hétvégi napon végeztem, amikor a vendégek száma is nagyobb. A hétköznapokra a dolgozók elmondása, a forgalom alapján becsült értéket számítottam.

A másik vizsgálatom a kőfaragó foglalkozásra vonatkozott, mely zajforrása elsősorban a csiszoló- és vágógépek használatából adódik, melyek átlagosan 90-100 dB értéket képviselnek. A mért csarnokban 14 dolgozó végzi munkáját, így az egyenként használt gépek zajkibocsátása is növeli a munkatársaikra ható zajt. Kijelenthető, hogy a folyamatos magas terhelés miatt a kőfaragó munkaidejének bármely szakasza kritikusnak tekinthető, azonban ez az egyetlen szakma a három közül, mely munkavégzése során megengedhető, sőt kötelező a füldugó használata.

A méréseket dózismméréssel végeztem. Lényege, hogy a munkaidő teljes hosszában egy dózismérő műszerrel, benne beépített, a mérést reálisabbá korrigáló szűrőkkel, a dolgozó fülétől 30 cm-re percenkénti egyenértékű A-szűrős hangnyomásszintet mértem. Ebből kiértékeltem a kritikus időszakokat, és nyolcórás expozíciós értéket kalkuláltam. Ugyanakkor megállapítottam a percenkénti legnagyobb C-szűrős hangnyomásszintet, mely értékek igazolták az időben gyorsan változó jellegét a zajnak, illetve impulzusszerű hatását.

A 66/2005-ös EüM rendeletben a nyolc órára vonatkoztatott zajexpozíciós határérték 87 dB(A) (A-szűrővel). Meghatározott még az alsó és felső beavatkozási határérték is. Az alsó 80 dB(A), a felső 85 dB(A). A rendelet szerint „ha a zajexpozíció meghaladja az alsó beavatkozási határértékeket, akkor a munkáltató egyéni hallásvédő eszközt biztosít a munkavállaló részére”, illetve „ha a zajexpozíció eléri, vagy meghaladja a felső beavatkozási határértékeket, akkor a munkavállaló köteles a rendelkezésére bocsátott egyéni hallásvédő eszközt a munkáltató által előírt módon viselni”.

Mekkora zajnak van kitéve egy pultos és egy kőfaragó?

A pubpultosnál a kritikus időszak este 9-től éjjel 1-ig jellemző, melyre a kalkulált érték 91 dB. A teljes műszak és a kritikus időszak ideje alatt is meghaladja az expozíciós határértéket az eredmény, de ennél a szakmánál sincs mód csillapítóeszköz alkalmazására. Azonban a hétköznapokra kalkulált egyenérték 71 dB, így heti öt nap adott a szervezet regenerálódására.

A kőfaragó teljes műszakára mért egyenérték 95 dB, a C-szűrős csúcsérték 138 dB. Ezek az értékek magasan meghaladják a határértéket, ugyanakkor ennél a szakmánál előírás az egyéni hallásvédő eszköz alkalmazása, amelynek csillapító hatásával a dolgozó által ténylegesen érzékelt zajszint 58 dB.

Ehhez képest az óvodapedagógus?

Az óvodapedagógus esetében mértem délelőttös és délutános műszakot, és azok értékéből kalkuláltam nyolc órára vonatkozó expozíciót. A délelőtti mérés során hat órára az egyenértékű A-hangnyomásszint 83 dB, a legnagyobb C-hangnyomásszint pedig 108 dB volt. Ez utóbbi C-hangnyomásszint percenkénti mérési adataiból kiderül, hogy a délelőtt folyamán szinte minden percben volt 100 dB feletti érték, aminek impulzusszerű hatása káros lehet az idegrendszerre, főleg, hogy ez mindennapos.

A délutáni műszakban az egyenértékű A-hangnyomásszint 85 dB, míg a csúcs C-hangnyomásszint 107,7 dB volt.

Ahhoz, hogy a határértékekhez viszonyítható legyen a mérési eredmény, nyolc órára vonatkozó érték kalkulálására van szükség. A délelőtti műszak kalkulált értéke 82 dB, a délutánosé 84 dB korrigált értékű. A másik két szakmával összehasonlítva könnyedén megállapíthatjuk, hogy az óvodapedagógus sokkal nagyobb zajterhelésnek van kitéve, mint gondolnánk, és az ismerten zajos szakmák terhelésénél alig kisebb a pedagógusé. Ráadásul a kőfaragó csillapított értéket érzékel, a pultos pedig regenerálódási idővel rendelkezik. Az óvónőre ezek közül egyik sem igaz.

A kritikus időszakok vizsgálatához szintén szükséges számítást végezni. Ezeknek egyenértéke a két külön mérés alapján a bent töltött játékidő alatt 85 dB és 88 dB, az udvari időszakban pedig 84 dB és 87 dB. Az első mérés napján három gyerekkel kevesebb volt, mint a második napján. A délutáni játék sem törpül el ezekhez az adatokhoz képest, annak egyenértéke 83 dB lett, és pihenőidő után még eggyel kevesebben voltak a gyerekek.

A délutáni csendes pihenő 1,5 órán át tart, ebből az utolsó negyed órában, az ébredezési időszakban már nagyobb az alapzaj, így a 75 percre korrigált egyenérték 60 dB. Ez megfelel egy normál beszélgetés értékének, mely a nyitott ablakok miatt valószerű.

Az óvodapedagógus mért egyenértékei meghaladják az alsó beavatkozási értéket, tehát az előírás szerint szükséges lenne a csillapítóeszköz biztosítása. A rendelet alapján legalább a kritikus időszakokban kötelező volna a hallásvédő eszköz alkalmazása, de ekkor a legnagyobb baleseti kockázata is a viselésének, így továbbra sem engedett a használata.

Mégis mi lenne a megoldás?

A megoldást megelőző (hatékonyabb) és utólagos csoportokba soroljuk. A megelőzés szempontjából a pihenőidők beiktatása és a csoportszobák akusztikai elnyelésének növelése lenne megoldás. Azonban a zajszegény környezetben töltött pihenőidő a 2011. évi CXC tv. és a 20/2012-es EMMI rendelet előírásai által korlátozott munkarend miatt nem megoldható, addig az akusztikai megoldás az oktatásban általános pénzhiány miatt szinte lehetetlen módszer.

Az utólagos lehetőség a kárpótlási rendszer kialakítása volna. Ez lenne az egyetlen megoldható eljárás, azonban itt megfelelő hajlandóságra, rendeletmódosításokra és finanszírozási átcsoportosításokra volna szükség. Kérdés, hogy a probléma feltárása esetén foglalkoztatná-e a megfelelő szerveket, hogy a jövő nemzedékét felnevelő pedagógusok egészségkárosodása megfelelően kárpótolva legyen? Főként, hogy a terhelésnek a pedagógusok közül nem csak az óvónők vannak kitéve.

Szemán Amarilla,
okleveles környezetmérnök

A FITTSÉGI TESZT IS NEMZETI LESZ

A tanulók fizikai állapotának mérését 2013 őszéig is törvény írta elő

A *Balogh Gábor* miniszterelnöki sporttanácsadó elnökletével működő Magyar Diáksport Szövetség (MDSZ) 2,2 milliárd forintos uniós támogatást nyert az új testnevelési stratégia és a diákok körében végzendő fizikaiállapot-mérés rendszerének kidolgozására. Az MDSZ kormányzati és uniós forrásból kidolgozta a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Tesztet, a Netfitet, amelynek az eredményeiből országos adatbázist hoznak létre. *Dr. F. Mérey Ildikó,* a Hungarofit motorikus próbarendszer kidolgozója és az erre épített, 2012–2014 között működő Nemzeti Cselekvési Mozgásprogram szakmai vezetője és gondozója állítja, felesleges volt ennyi pénzt kiadni arra, ami egyszer már „szinte ingyen működött".

Hamarosan az összes általános és középiskolás fittségét és fizikai állapotát tesztelik majd, az eredményekről pedig országos adatbázist is készítenek. Néhány éven belül kiderülhet, hány túlsúlyos, rossz fizikumú gyerek tanul az iskolákban – a Magyar Diáksport Szövetség (MDSZ) kormányzati és uniós forrásból kidolgozta a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Tesztet, a Netfitet, amelynek az eredményeiből országos adatbázist hoznak létre. Több mint 1 millió 100 ezer tanulóra vár a „nemzeti fittségi teszt" – adta hírül az eduline március 12-én. A lap emlékeztet rá, hogy az emberierőforrás-minisztérium 2013-ban kötelezővé tette a diákok éves állapotfelmérését. Tavaly májusban az összes közoktatási intézményben vizsgálni kellett a tanulók állóképességét, erőnlétét, de a testnevelő tanárokra bízták, milyen módszert használnak – az Oktatási Hivatal csak ajánlott néhányat, például a Cooper-tesztet, a Hungarofitet és az Eurofitet –, és az eredményeket sem összesítették.

Hungarofit, Mini Hungarofit a gyakorlatban

Szerkesztőségünk levelet kapott dr. F. Mérey Ildikótól, c. egyetemi docenstől. A Hungarofit motorikus próbarendszer kidolgozója és az erre épített, 2012–2014 között működő Nemzeti Cselekvési Mozgásprogram szakmai vezetője és gondozója szerint nem kellene új teszt, hiszen már létezik olyan, amelyik bevált. Az új, MDSZ-teszt megjelenése következményeként félti „mindazokat az eredményeket, amelyeket civil szervezetek összefogásával az elmúlt 20 év alatt anyagi ellenszolgáltatás nélkül a gyakorlati életben országos szinten megvalósítottunk az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző/egészségfejlesztő élettani hatásának tudatos javítása érdekében".

Mint levelében írja: „Köztudott, hogy 1997-től a tanulók fizikai állapotának mérését évente két alkalommal 2013 őszéig törvény írta elő. Az oktatás területén a hazánkban kifejlesztett (három évig évente két alkalommal történő laboratóriumi terheléses vizsgálatokkal alátámasztott) Hungarofit és a Mini Hungarofit motorikus próbarendszerrel közel 2 millió, az egészségügy területén 700 ezer tanuló számszerűen is kifejezhető, hiteles adata került feldolgozásra az oktatási tárca által elrendelt próbamérések során. A közoktatás területén, országos szinten az iskolák 80 százaléka a Hungarofit vagy a Mini Hungarofit módszert választotta és alkalmazta 2013 őszéig a tanulói fizikai állapotának mérésére."

Mi vár jövőre a diákokra?

A Magyar Diáksport Szövetség közölte: még tárgyalnak arról, hogy a következő tanévekben milyen időszakban végzik majd a felmérést, amelyre négy-nyolc tanórát kell majd szánniuk a pedagógusoknak.

A testnevelő tanároknak egyébként az adatokat is elemezniük kell, mi több, „meghatározzák az adott tanuló fizikai fittségi szintjének további fejlesztése szempontjából – elsősorban az iskolai testnevelésórák keretei között – szükséges intézkedéseket" – olvasható a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló rendelet módosításának tervezetéből.

A diákokat – kis túlzással – a fejük búbjától a kislábujjukig megvizsgálják majd. Mérni fogják a tanulók testsúlyát, testtömegindexét, testzsírszázalékát, de tesztelik az állóképességüket, hajlékonyságukat és a vázizom fittségét is. Lesz ingafutás, törzsemelés, hasizomgyakorlat, ütemezett fekvőtámasz, helyből távolugrás, és még a „kézi szorítóerőt" is mérik majd, ahogy lesz „hajlékonysági teszt" is, amellyel a tanulók „térdhajlító izmainak nyújthatóságáról és a csípőízületi mozgásterjedelemről" kapnak részletes információt a pedagógusok.

Több iskolában már a 2014–2015-ös tanévben Netfittel mérhetik fel a diákok fittségét, de addig nem teszik kötelezővé a tesztet, amíg az összes intézmény nem kapja meg a felméréshez szükséges eszközcsomagot és az adatok feldolgozására szolgáló informatikai hátteret. A pedagógusok továbbképzése februárban már elindult, összesen 7200 tanítónak és tanárnak kell elsajátítania a tesztelés módszertanát.

Az már most biztos, hogy a felmérés eredménye miatt egyetlen diák sem kap majd egyest, a teljesítményüket ugyanis a nemhez és életkorhoz igazodó „egészségsztenderdekhez" viszonyítják majd. Ezek olyan minimális értékeket jelölnek, amelyeket teljesítve a tanulók nagyobb eséllyel lesznek védettek az ülő életmóddal, a fizikai inaktivitással összefüggő betegségek rizikófaktoraival szemben.

Azt ráadásul a felmérés kidolgozói is kiemelik, hogy minden tanuló máshogy reagál a rendszeres edzésre, ahogy az sem mindegy, kinek hány testnevelésórája van egy héten – és hogy a folyosón kell-e szaladgálnia 45 percig, vagy egy felszerelt testnevelésteremben próbálhatja ki magát a különböző sportágakban.

PL-összeállítás

A nyelvtanulás mindennél fontosabb

A sportnál csak a nyelvtanulást tartják fontosabbnak a magyar szülők, ha a gyermekeik oktatáson kívüli tevékenységéről kérdezik őket, derül ki a Kutatópont felméréséből.

Az idegen nyelvi képzést a szülők 78 százaléka, míg a rendszeres testedzést 69 százaléka tartja lényegesnek – tartalmazza a kutatás. Ezért a szülők valamivel több, mint fele a mindennapos iskolai testnevelést is hasznosnak tartja.

A március 24-ei Ifjúsági Világnap apropóján végzett telefonos közvélemény-kutatásból kiderül, hogy a magyar gyermekek fele az iskolai kereteken belül sportol naponta, de 45 százalékuk az iskolán kívül is végez rendszeres testedzést. Az is kiderült, hogy a gyermek sportolását meghatározzák a család anyagi lehetőségei is, és az erre fordított összeg a családok felének komoly anyagi megterhelést jelent. A sportfoglalkozások finanszírozása a szülők többsége szerint legkevesebb 5 ezer forintot jelent havonta. A sport mellett az étkezés is kiemelt kérdés, 80 százalékuk szerint fontos az egészséges és változatos étkezés.

A felnőttek sportolási szokásaival kapcsolatban árnyaltabb a kép: a megkérdezett szülők csupán 38 százaléka szokott hetente legalább egyszer sportolni egyedül, míg 21 százalékuk más felnőttekkel együtt (is) sportol. Ugyanakkor 42 százalékuk soha nem szokott egyedül sportolni.

PEDAGÓGUSOK LAPJA • www.pedagogusok.hu/pedlap • Tel./fax: 322-8464

PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE • www.pedagogusok.hu • Tel./fax: 322-2249

A LEGKISEBBEKET FENYEGETI A LEGNAGYOBB VESZÉLY

A kórházba kerülő gyermekek mintegy kétharmada alultáplált lehet

A magyar kórházakba kerülő gyerekek csaknem kétharmadát fenyegeti a betegséghez kapcsolódó alultápláltság veszélye egy március 13-án nyilvánosságra hozott kutatás szerint. A kóros állapot időben diagnosztizálható egy Európa több országában már kötelező szűréssel.

Az alultápláltságot a szélsőségesen sovány vagy kövér gyerekek esetében az orvosok többsége szemrevétellel is meg tudja állapítani, az átlagos testsúlyúaknál viszont sokszor ők sem ismerik fel a problémát, miközben az energia- és tápanyaghiány a normál testalkatú gyerekeket is érintheti, ezért elengedhetetlenek a szűrővizsgálatok.

Összesen 27 magyarországi intézményben több mint ezer gyermeken végzett úgynevezett STRONG (Screening Tool for Risk On Nutritional Status and Growth) szűrés eredménye szerint a gyerekek 52 százalékát közepesen, 12 százalékát pedig súlyosan fenyegette az alultápláltság. Utóbbiaknak azonnali beavatkozásra, tehát táplálásterápiára volt szükségük.

A rossz tápláltsági állapot, azaz malnutríció a közhiedelemmel ellentétben nemcsak a rossz szociális helyzetben élők körében alakulhat ki, hanem – függetlenül a szülő és a gyermek anyagi helyzetétől – bizonyos betegségek fennállása esetén is. A probléma abból adódhat, ha a gyermek nem képes azt a mennyiségű és minőségű táplálékot elfogyasztani, amire a gyógyuláshoz szüksége van – tájékoztatott közleményben a Magyar Gyermek-gasztroenterológiai Társaság csütörtökön. A csupán háromperces STRONG szűréssel időben diagnosztizálni lehet a kóros tápláltsági állapotot, és mihamarabb elkezdhető a malnutríció megelőzéséhez szükséges terápia. A nemzetközileg kidolgozott szűrési módszer négy szempontot értékel: vizsgálja a rizikót jelentő betegség meglétét, az alultápláltság szubjektív megítélését, a táplálékbevitel és veszteség mértékét, valamint az aktuális testsúlyvesztést. A STRONG szűrést Európa több országában már kötelezően bevezették, Magyarországon viszont még nem szerepel a protokollban.

Veres Gábor, a Semmelweis Egyetem I. sz. Gyermekgyógyászati Klinika egyetemi docense, a Magyar Gyermek-gasztroenterológiai Társaság elnöke szerint nagyon fontos, hogy minden hazai kórházban és a háziorvosi rendelőkben is szűrjék a malnutríciót, megelőzve ezzel a későbbi szövődményeket.

Az életkornak és egészségi állapotnak nem megfelelő táplálkozás miatt a túlsúlyos gyerekeknél is kialakulhat olyan energia- és tápanyaghiány, amely súlyosan károsítja szervezetük működését, például akkor, ha betegség miatt pár napig nem képesek táplálkozni. A malnutríció fokozza a fertőzések iránti hajlamot, megnyújtja a kórházi tartózkodások időtartamát, lassítja a műtéti beavatkozások utáni felépülést, rontja az iskolai eredményeket és hátráltatja a szocializációs folyamatokat is. A legkisebbeket fenyegeti a legnagyobb veszély: két-három éves korig az alultápláltság hátráltatja a növekedést, az agy és az izomzat fejlődését, ami később jelentősen ronthatja a mentális teljesítményt.

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) információi szerint az öt éven aluli gyermekek körében bekövetkező halálesetek több mint felét a malnutríció okozza. *Forrás: MTI*

Duplájára emelkedett az éhezők száma Magyarországon

A válság előtti évekhez képest közel kétszer annyian vannak Magyarországon, akik úgy érzik, még élelemre sincs elég pénzük. Az OECD felmérése szerint 2011/2012-ben a magyarok 30 százaléka tartozott ide, míg 2006/2007-ben ez az arány 17 százalék volt.

A válság után a legtöbb országban megindult a gazdaság kilábalása, a GDP növekedését azonban nem követte a munkaerőpiac helyzetének javulása, sok helyütt a „jobless recovery", azaz munkahelyteremtés nélküli kilábalás jelei láthatók. A munkanélküliség magas maradt, a válság pedig különösen a szegényebb rétegeket ütötte meg. Főleg a fejlett országokban volt jellemző, hogy az elmúlt években erőteljesen meghúzták a költségvetési nadrágszíjat, az eurózónában az adósságválság több országban jelentős kiadásbeli visszavágásokat kényszerített ki. A kiadáscsökkentés és az állam szerepének megítélése ugyanakkor nem egységes még Európán belül sem. A portugálok és a franciák például nagy többségben támogatják a költségvetési kiadások csökkentését, de az északi országok lakói, például a svédek inkább nem – derül ki az OECD frissen megjelent, Society at Glance 2014 című kiadványából.

A megszorítások többségükben nyilván nem segítettek a szegényebb rétegek helyzetén. Az OECD szerint például nem a válság közben kellene a munkanélküli-ellátásokat csökkenteni. A válság során a jövedelemegyenlőtlenségek is megnőttek.

Az OECD néhány, a társadalmi helyzetet ábrázoló indikátort külön felületen is megjelenít (lásd alsó ábra). Ebből például kiderül, hogy az OECD országai között Magyarországon vannak a harmadik legtöbben azok, akiknek még az ételvásárlás is anyagi gondot okoz. Pontosan a kérdés így szólt: „Volt-e az elmúlt 12 hónapban olyan alkalom, amikor nem volt elég pénze élelmet vásárolni magának vagy családjának?" A kérdést a válság előtt (2006/2007-es eredmények átlaga) és utána is megkérdezték (2011/2012 átlaga). A magyarok 30,8 százaléka adott a válaszra igent, ennél többen csak Törökországban és Mexikóban. A magyar adat különösen jelentősen romlott 2006/2007 óta, akkoriban ugyanis az arány még csak 17 százalék körüli volt.

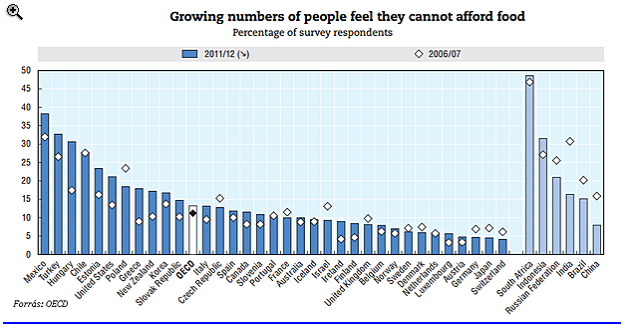

Kiderült még az is, hogy a magyarok nagyon kevéssé bíznak kormányukban, bár ez korábban is így volt, a helyzet némileg (3,8 százalékponttal) romlott a válság óta. Igen jelentősen romlott az intézményekbe vetett bizalom (–25 százalékpont), de nem csak nálunk. Az intézményekbe vetett bizalom így már olyan kicsi, hogy annál csak néhány, főleg válság sújtotta és dél-amerikai országban rosszabb a helyzet.

Az állami szociális kiadások pedig az OECD-ben egyedül csak Magyarországon csökkentek. *Forrás: portfolio.hu*

ÜZENET AZ APÁKNAK

14 éves srác írta a XXI. század egyik legfontosabb versét

***Jordan Nichols* egyszerű házi dolgozatnak szánta a verset, de a bátyja kiposztolta a Twitterre, ahol nagyon hamar az egyik legnépszerűbb tartalom lett. Szakértők azt állítják, ez a költemény a XXI. század egyik legfontosabb alkotása, amely pontosan bemutatja, mit is gondolnak, és mit éreznek a mai fiatalok. A vers eredeti nyelven a leghatásosabb, de a magyar fordítása is jól sikerült. A 14 éves amerikai srác által megírt Mi generációnk című vers titka, hogy felülről lefelé és alulról felfelé is el kell olvasni, hogy megtudjuk az üzenetét.**

Jordan Nichols

A mi generációnk

A mi generációnk nem lesz híres semmiről
Soha nem mondja majd senki, hogy
Mi vagyunk az emberiség csúcsa
Tévedés, az igazság az, hogy
A generációnk egy hiba volt.
Azt gondolni, hogy
Tényleg sikeresek leszünk
Hiábavaló. És tudjuk, hogy
Csak pénzért és hatalomért élni
Az, ahogy a dolgok mennek.
Szeretni, tisztelni, kedvesnek lenni
Hülyeség.
Elfeledkezni a régi időről
Nem lesz könnyű, de megpróbáljuk.
Javítani a világon
Olyasmi, amit soha nem tettünk.
A feladás
A megoldásunk a problémákra.
A kemény munka:
Ez egy vicc
Tudtuk, hogy
Az emberek azt mondják, nem térhetünk vissza.
Ez igaz lehet,
Hacsak át nem fordítjuk a dolgokat.

(Most olvasd lentről felfelé)

(Forrás: Hír24)

MOLDOVA GYÖRGY 80 ÉVES

Március 12-én ünnepelte 80. születésnapját *Moldova György,* az elmúlt évtizedek egyik legolvasottabb magyar írója. Kőbányán született és nevelkedett. Érettségi után a Színház- és Filmművészeti Főiskola dramaturg szakára járt. 1955-ben megjelent és hatalmas feltűnést keltett első novellája, a Mandarin, a híres vagány. Diplomáját csak 1986-ban vehette át: 1957-ben letett államvizsgái után ugyanis diplomamunkaként a Rajk-perről írt drámát, amelyet osztályfőnökének, *Háy Gyulának* olvasott fel. Háyt azonban az 1956-os forradalomban és szabadságharcban játszott szerepéért „menet közben" letartóztatták, az új osztályfőnök pedig azt akarta, Moldova változtasson témát. Erre nem volt hajlandó. Bányásznak állt, volt kertész, javítóintézeti nevelő és konzervgyári munkás is. 1959-től forgatókönyveket írt a filmgyárnak, de ezekből nem lett film. Félszáz szépirodalmi, harminc riportkönyve jelent meg, és több színdarabját is bemutatták, az általa írott könyvekből 15 millió példány kelt el.

Moldova soha semmilyen politikai pártnak nem volt tagja, baloldaliságát azonban soha nem titkolta. Megkapta többek közt a József Attila-díjat, a Kossuth-díjat, 2010-ben Prima Primissima díjas lett, mégis a tiszteletbeli vasutasnak járó Arany Sípjára a legbüszkébb. Lopni tudni kell című kötetéből közölt írásával tisztelgünk munkássága előtt.

Moldova György

Nevelés

1.

Hazajön a másodikos gyerek az iskolából, nekilát a számtanleckének – jobb a bajokon minél hamarabb túlesni! Sehogy sem boldogul, ami abból látszik, hogy rugdossa az asztallábat, és beleköt a húgába. A nagymama végül is megsokallja.

– Mutasd a füzetedet, majd én segítek!

Megdöbbenve nézi: „x + y = 17…" és így tovább. A nagymama saját régi iskolás emlékeiből kiindulva lehetetlennek találja, hogy másodikos gyerekeknek ilyen egyenleteket adjanak fel, eltöpreng, aztán a homlokára csap.

– Buta vagy, fiam, ez nem példa, ez sorminta. Írj belőle két sort, aztán kész.

2.

– Akármit is mondanak, a gyerekek sorsa attól függ, hogy hová születtek – jegyzi meg egy gonosz ismerősöm –, egy budai luxusvillába vagy egy külvárosi szoba-konyhába. Az indulási előnyöket soha nem lehet behozni, mert óriási különbség van a között, hogy ha valaki gyerekkorában nekitámaszkodik a falnak, egy fedő esik-e a fejére vagy egy Dante-kötet.

3.

Nyíregyházán a mezőgazdasági pilótanövendékeket meglátogatják a szüleik. A búcsúzásnál az egyik fiút megöleli az anyja, és aggódva figyelmezteti:

– Aztán lassan repülj, fiam, és alacsonyan!

4.

Végül egy történet a nevelőkről.

A bölcsészkar végzős évfolyamából képességeivel messze kiemelkedett Szabó Dávid, míg a többiek különféle középiskolákba kerültek tanárnak, őt az egyetem benn tartotta tudományos munkára tanársegédnek.

A diplomavizsga után az akkori idők szokása szerint az egész évfolyam bevonult katonai kiképzésre. A szakasz Cs. Dobos törzsőrmester keze alá került, aki az első nap végigkérdezte új katonáit.

– Mi maga civilben?
– Jelentem: tanár vagyok.
– És maga?
– Én is tanár vagyok.
– Aztán maga?
– Jelentem: szintén tanár.

Úgy jutott el a sor végén álló Szabó Dávidig.

– És maga mi?
– Jelentem tanársegéd vagyok.

Cs. Dobos összevonta a szemöldökét.

– Az istenfáját, Szabó, mind tanár tudott lenni, csak egyedül maga maradt tanársegéd!

PEDAGÓGUSOK LAPJA • www.pedagogusok.hu/pedlap • Tel./fax: 322-8464

PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE • www.pedagogusok.hu • Tel./fax: 322-2249

A MAGYAR TÖRTÉNELEM SÖTÉT NAPJA

Magyarország német megszállásának 70. évfordulóján kezdődött a holokauszt-megemlékezéssorozat

Magyarország német megszállásának 70. évfordulóján kezdődött meg a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségének (Mazsihisz) holokauszt-megemlékezéssorozata. A Dohány utcai zsinagóga előtti téren többezres tömeg gyűlt össze. Ki virágot, ki kavicsot szorongatott, hogy a megemlékezés után tisztelete jeléül elhelyezhesse azt a zsinagóga falánál. Voltak, akik „Elítéljük a fasizmust!"; „Az antiszemitizmus öl!"; „Szembenézni a múlt bűneivel!" feliratú táblákat tartottak, volt, aki *Babits Mihály* Jónás könyvéből idézett: „Vétkesek közt cinkos, aki néma." A beszédek megkezdése előtt a kivetítőn holokauszt-túlélők sírva mondták, dadogták el az átélt szörnyűségeket. A rendezvényen *Heisler András,* a Mazsihisz elnöke azt mondta: „A magyar történelem és mindnyájunk gyásznapja 1944. március 19."

A „Közös a múltunk, közös a jelenünk" címmel tartott megemlékezésen részt vett *Semjén Zsolt* miniszterelnök-helyettes, *Erdő Péter* bíboros, *Bölcskei Gusztáv* református püspök, *Schweitzer József* nyugalmazott országos főrabbi és a diplomáciai testület számos tagja, *Vattamány Zsolt* (Fidesz–KDNP), Erzsébetváros polgármestere, *Gyurcsány Ferenc,* a Demokratikus Koalíció elnöke, *Fodor Gábor,* a Magyar Liberális Párt elnöke. A rendezvényen ott volt *Ilan Mor* izraeli nagykövet.

„1944. március 19. a magyar történelem gyásznapja. Mindnyájunk gyásznapja. Ezen a napon vonultak be a náci csapatok Magyarországra, ezen a napon foglalták el hazánkat. A magyar történelemírás sötét napja, de nem sorforduló a magyarországi zsidóság életében. A megszállással az út, amelyet az ország akkori vezetői számunkra kijelöltek, már korábban elkezdődött" – kezdte beszédét Heisler András, a Mazsihisz elnöke. Beszédét így folytatta: „Ma nem csak hazánkat siratjuk. Ma arra a 600 ezer, ártatlanul elhurcolt és elpusztított társunkra is emlékezünk, akiknek a jogfosztása, kirekesztése már jóval korábban megkezdődött. Numerus clausus, zsidótörvények, Kamenyec Poldolszkij, cigányrazziák, Pharrajimos! Ezek voltak a jelzőtáblái annak az útnak, mely az 1944. március 19-i náci megszálláson keresztül a deportáláshoz, Auschwitzhoz, Birkenauhoz és a nyilas vérengzéshez vezetett.

Gyakran hangzik el a kérdés: hogyan lehetett Magyarországon sok százezer embert szinte ellenállás nélkül vagonba terelni. (…) A válasz fájdalmasan egyszerű: 20 év szisztematikus jogfosztása kellett ahhoz, hogy a magyarországi zsidók némán, lehajtott fejjel és feltartott kezekkel vonuljanak végig az utcákon, megalázva és megadóan szálljanak fel a marhavagonokba." Heisler András a holokauszt tanulságának nevezte, hogy „sehol a világon a diaszpórai zsidóságnak, de bármely más kisebbségnek sem szabad a mindenkori hatalomban vakon, feltétel nélkül megbíznia. Ha kell, fel kell emelni a szavunkat. (…) Ha kell, nemet kell tudnunk mondani a hatalomnak".

Zoltai Gusztáv, a Mazsihisz ügyvezető igazgatója arról beszélt: „Amikor 70 éve a náci hadigépezet bevonult Magyarországra, az esemény inkább volt nevezhető a bajtársi szövetség kiterjesztésének, semmint később szoborban megformálható leigázási eseménynek. *Horthy Miklós* a helyén maradt, a két állam, a két hadsereg – német vezénylet alatt – zavartalanul kooperált. Az első »eredményes« műveleti siker nem volt más, mint a deportálás azonnali beindítása, a zsidóság kiirtása céljából végzett hatékony együttműködés. (…) És tudjuk: a pontos, a készséges, sőt a lelkes magyar hivatalos organizációról még sohasem szóltak német nyelven olyan elismeréssel, mint a Gestapo, az SS és a Wehrmacht 1944-ben.

A Páva utcai zsidó emlékhely jóvoltából egy fénykép ma már világhírű. Talán egy csendőr készítette, talán egy fotózni szerető keretlegény. A kárpátaljai Jákob család bevagonírozását ábrázolja Bilkéről. A kakastollasok már felvarratták a család minden tagjára a sárga csillagot, a nagyobb és kisebb lányok félve bújnak édesanyjukhoz, a jóarcú nagyfiúk iskolai sapkában, zsinóros, galléros szövetkabátjukban, komor arccal, rettegve várják a szerelvény indulását. Döbbenetes pillanat. És a megkövült szörnyűség. Jelképes, messze ható kiáltás az emberiséghez: »Kérjük, ne engedjétek!« A gyerekeket 36 óra múlva már beterelték a gázkamrába. Haláluk lidérces pillanatai után már csak mi emlékezhetünk a Jákob családra. És hogyan lesz a náci osztagosokból címeres sas és Horthy államából meg a nyilasokból Gábriel arkangyal? Ha ezen az ösvényen haladunk tovább, ha meghamisítjuk a valóságot, és az ellenkezőjére fordítjuk az igazságot, már nem tudjuk soha a jóra, az emberségre tanítani a gyermekeinket. És ha összekuszálódik bennünk, körülöttünk a tér és az idő, ha a tényeket a fejük tetejére állítjuk – a gonoszság, az embertelenség ismét feltámadhat." Megemlékezett az embermentők tevékenységéről, és annak a reményének adott hangot, hogy az állam „teljes felelősséggel" fellép a szélsőjobboldal ellen.

Ilan Mor izraeli nagykövet közölte: Izrael támogatása „a magyar zsidóság számára adott, csakúgy, mint bárki zsidó ember számára, bárhol is legyen a világon. Izrael népe és kormánya kiáll a zsidóság mellett, csakúgy, mint a demokrácia minden híve mellett". Hozzátette: nem elfogadható és nem válhat megszokottá egyetlen országban sem, hogy a zsidók megfélemlítve vagy bántalmazásoktól sújtva éljenek, csak azért, mert zsidók, az egyes államok kormányainak pedig kötelességük mindent megtenni annak érdekében, hogy a zsidó emberek Magyarországon vagy bárhol máshol a világon biztonságban élhessenek szülőföldjükön.

Karsai László történész arról beszélt, hogy a Horthy-rendszerben 22 antiszemita törvényt hoztak, Horthy Miklós pedig azt írta *Teleki Pál* miniszterelnöknek 1940 októberében: „Én hirdettem talán először hangosan az antiszemitizmust, azonban nem nézhetek nyugodtan embertelenségeket, szadista, oktalan megaláztatásokat, mikor még szükségünk van rájuk." Úgy fogalmazott: Horthy azonban 1944. március 19. után „már nyugodtan nézhette az embertelenségeket, a szadista, oktalan megaláztatásokat, már nem volt szükség a zsidókra".
1944. május 14-től július 9-ig 147 vonattal 437 ezer embert deportáltak.

Kardos Péter főrabbi így emlékezett: „Mi eleinte magyarnak tartottuk magunkat, később magyarnak hittük magunkat, miközben környezetünkben egyre többen nem tartottak bennünket annak. Máig fülembe csengenek apám szavai, amit a megszállás másnapján mondott: meglátjátok, nekünk semmi bajunk nem történik, mert a kormányzó úr megvéd minket. Nyolc hónap múlva tanúk hozták a hírt, hogy a halálmenetben Hidegség-Ilona Majorig jutott, nem bírta tovább. Ott lőtték agyon a nyilasok." Holokauszt-túlélőként arról beszélt: ő maga a túlélőknek azt hazudja, nem igaz, hogy a kormány a német megszállás valamennyi áldozatának, így a gyilkosoknak és a meggyilkoltaknak is közös emlékművet állít. Nem igaz, hogy egy vezető történész idegenrendészeti eljárásnak nevezte az első deportálást. Ezt azért teszi, mert azt szeretné, hogy „ha már egész életük tragédiában telt, legalább az alkony legyen szép".

M. I.